

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FED-
ERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŲ SOCIALISTŲ FEDERACIJA
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 18. Philadelphia, Pa., 5 d. Gegužio (May), 1911 m. Metas VII.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS. PROPAGANDA

J.B.S.	Mūsų visų laisvė pavojui.....	213
"	Kapitalistų suokaltis.....	214
P.Kietis	Dievas gelbėtojas.....	214
J.B.	Męs esame ir dailės mylėtojai.....	216
Puskunigis	Septyni didieji griekai kapitalisto ir tt.....	216
ŠIS BEI TAS IŠ AGITACIJOS		
	Dėlei «Žodis 7-tai kuopai».....	218
BELETRISTIKĄ ir POEZIJĄ.		
Senas Vincas	Jis dingo.....	220
"	Baisi naktis.....	220
ĮVAIRUMYNAI.		
	Ką rašo lietuvių laikraščiai.....	221
KORESPONDENCIJOS. 221		
SAJUNGOS REIKALAI 223		

VIENAS DOLERIS DOVANŲ.

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiai prikabinęs, prisijungiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t.y. "KOVA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET." ar "LAISVAJĄ MINTĮ" per istieus metus; taip pat gaus dovanai garsiąją knygą "BALTRAMIEJAUS NAKTĮ", verstą iš prancūzų kalbos, kurios kaina 75c. Ir dar "GRAMATIKA" (MOKYTOJA) iš kurios išmoksi anglišką KALBĄ taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vietik 2 dol. kastoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisitęs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus vieką apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir sveiktintaučiai turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
THE JUNGLE „Rasta“ dar galima gauti, prisijungiant VIENĄ DOLERI.

THE LITHUANIAN WEEKLY **"KOVA"** PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE
Lithuanian Socialist Federation of America
J. B. SMELSTORIUS, Editor A. ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse sviete	
One year	\$2.00	Vienleis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. **APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.**

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Telefonas, Keystone, Main 2958.

TURKEY RED CIGARETTES
10 for 10¢

...debes... Nėra tai senovės
...vėpuoti tyru laukų...
...oru, o labiausiai...
...ilsį suvargintiems...
...ns.
...aivas, išplėkęs v...
...Bostono, la...
...nus į Po...
...žymia...
...su...
...gybe...
...gyventojų...
...miestą ir pa...
...apielinke...
...geležinke...
...om tolia...
...iu. Aps...
...Mieste...
...a mažesnis...
...ir lietuvių p...
...s—turbūt į 5...
...t susirinkime...
...nčijos mūsų...
...o parengtas, s...
...iažiaus 300...
...enimo vietini...
...ta, kad čion...
...nė arių. Išsi...
...gauti tiktai sla...
...ise, kurios vad...
...s. Apart...
...i parduoda alu...
...de...
...Nėra tai senovės
...dešimty
...buvo jas iš
...dirva ant 'iek
...auja medžių pa
...neprastesnė
...ste
...inda j
...rude
...okos
...s ne
...neuz
...etvir
...0,000 gy
...mažie is.
...stone.
...farmeriai
...e. Visu
...linksmas,
...itō kuone
...laikraščius
...su lietu
...laikraštį
...entui no
...spadinė už
...vištas už me
...tos. Ir drau
...pas juos, ne
...kas vakaras
...pas vieną iš

"KOVOS" SPAUSTUVE

SPAUDINAME VISOKIUS SPAUDOS DARBUS:
plakatus, tikietus, programus, vizitines kortelės, konstitucijas, knygas, paveikslus, atvirutes, laiškams popieras, čarterius ir t. t. įvairiose kalbose.

"KOVOS" spaustuvė nuo Naujų Metų žymiai pagerinta, spalvuotas darbas tik ką neseniai investas. Visos mašinos varomos elektriška pajiega, todėl, darbus visuomet atliekame GREITAI, GRAŽIAI ir ATSAKANČIAI, UŽ LABAI PRIEINAMĄ PREKĘ ir visuomet į UŽSAKYTĄ LAIKĄ!!

"Kovos" Spaustuvė priima darbus ne tik nuo vietinių gyventojų, bet ir iš kitu miestu pačta ar expresu. Turintieji kokius spaudos darbus, ar šiaip kokius reikalus kreipkitės ypatingai ar laišku sekančiu adresu:

KOVA 1815 East Moyamensing avenue, PHILADELPHIA, PA. TELEPHONE KEYSTONE MAIN, 2958.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, kad jau sulaukėme ir N1 š.m «Visuomenės» Prekė N. tik 25c. Kartu NN. 1, 2, (trečias jau išsibaigė) 4, 5, 6 7, 8-9, 10, 11-12 ir nr. 1 11m. tik už \$1.90.

Podraug pranešu, jog «Visuomenės» pakolaik ne visi numerai išsiparduoda. Jeigu draugai taip mažai reikalauis ir ant toliaus, tad būsiu priverstas pranešt «Visuomenės» išleistuvei, idant daugiaus nesiuntinėtų, nes nenoriu, kad S-ga perdaug išiskolintų «V-s» leidėjams. Todėl draugai, jeigu norite tą vienatinį Lietuvoj išeinantį laikraštį, kuris rūpinasi mūsų visų reikalais, paremti, tad jūsų pareiga daugiaus rūpintis jo platinimu.

Reikalaudami «Visuomenės» ir siųsdami pinigus, adresuokite ekančiai:

«KOVA» 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

KOVOS Agentai.

- J. BUKANTIS, 172 Endicot st., Boston, Mass.
- K. DEMIKIS, 134 Prospect st., Wilkes Barre, Pa.
- A. L. REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
- A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

«KOVOS» Agentai.

- J. VISOCKIS
8139 Vincinuas Road, Chicago, Ill
- FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill
- J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
- J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa
- J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
- A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.
Box 206, Lawrence, Mass.
- V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
- F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- K. ARMINAS.
204 E. Main st. Plymouth, Pa.
- J. ZALANSKAS.
11 Charter, St. E. Xeter, N. H
- A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash.
- A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.
- M. K. ŽVINGILAS.
R.F.D. Simsbur Conn
- V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
- P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,
- J. KALAKAUSKAS
55 1/2 Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS
227 Chapel St, New Haven, Conn.
- J. BINDOKAITIS.
Henry St. Rochester, N Y

DUODAME ant išmokejimo ir 6 mėnesinių prabą	TIKTAI \$20.00 po 5c. kasdien.
--	---

Išsiunsim Jums labai puikų 14 K. solid gold filled laikrodėli, lenciugeli ir breloką ant 6 mėnesinių prabą, o kada laikrodėli gerai išsprabavosit ir busit juom kantanti, tada nuo to laiko mokesitė tolaus \$1.50 ant mėnesip. t. y. 5 centus kasdien. Preke šiuo laikrodėlio su lenciugelių ir brelokų yra tik \$20.00.

Jaigu geresni sunkesni ir gražesni aukšini 14 K. gold filled laikrodėli su lenciu gelių ir brelokų noretumet, duodame už \$40.00 tiktai, teipgi ant išmokejimo po 10 centu ant dienos, abra \$3.00 ant mėnesio. Rašikit ko greičiausei ape išaiškinimą ir katalogą, iš kurio galesitė išrinkti sau kokis Jums pasidabos ir pridėkit stampus ant atsakymo.

SOLID GOLD WATCH CO.
110 E. 125th st. Dep. Z. New York.

Dr. Eva Katzman ::
Dr. James M. James
Dentistai | kalba rusiskai |
203 East Broadway
New York, N.Y. Tel. 3123 Orchard

Dr B. Ulanskis
specialistas gydyme moterų ir vyrų ligų. Kam'ne galima ateiti, rašykite
418 So. Broad st., Philadelphia, Pa

Kelstone Phone Main 14-28,
Bell Phone Lombard 2506 A.
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiskai ir lenkiskai.

DIDIS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS M.D.

Pabaigęs daktarišką mokslą universitete valstijos Indiana ir baigęs kvotimus augščiausioj ir jau paskutinėj mokykloj New York Post-Graduate MEDICAL SCHOOL & HOSPITAL, kurioje specialiskai išsilavina gydyme visokių pavojingiausių ligų ir daryme operacijų; pabaigęs tą mokslą įgaua vardą augšto, didžio daktaro. Dr. Ig. STANKUS, per kiek laiko buvo miestavų daktaru Indianapolis, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų, atlikdamas savo užduotį kuogeriausiai ir užganėdinančiai, dabargi pasišventęs labui savo brolių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudojimo per nesąžiniškus daktarus, įrengė savo locą naminį ligonbūtį ir:

KVIEČIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Jeigu sergi, ar kenkia kas sveikatal, skubiai kreipkis pas mane ypatingai arba laišku, o būsi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neišgydoma, neabejok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir augštesnį mokslą, tau pagelbėsiu ir suteiksiu tikrai brolišką ir sąžinišką rodą. Kiekvienas iš atsišaukusių persitikrįs, kad esu pabaigęs didesnį daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti negu kiti daktarai svetimtaučiai.

APSIIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI
Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlmo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kranų ligų, užkietėjimo ir neveikimo vidurių, išbėrimo, kūno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinių ir silnkimo plaukų; galvos skaudėjimo, nuo širdies ligos, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškių ligų, neuralgijos, drebbėjimo sąnarių, nemiegojimo ir išgąsčių; nuo greito nullimo, sunkaus kvėpavimo, persallimo ir nuo visokių slogų. Nuo visokių užkrečiamų lytiškių ligų ir visokių kitokių nusilpnėjimų sveikatos. Taipgi nuo visokių moteriškių ligų, skausmingų mėnesinių, baltųjų, tekėjimo ir gumbo ligų:

TURIU SPECIJALIŠKĄ DIPLOMĄ DEL DARYMO OPERACIJŲ

Ištikus būtinam reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagydyti kaip tai: augimo vėžio skilyje ir visokių akmenų, skaudulių ir guzų, ar tai būtų plėšje, inkstuose, kepenyse ir žarnose, viaką tą su pagelba operacijos galima pašalinti kuogeriausiai ir už menką mokestį. Davau taipgi operacijas ant kaulų, smegenų, grobų ir lytiškių organų, kaip vyrų taip ir moterų. Išcėsinu pritrauktas rankas ir kojas. Igydau su naujansio būdo operacija rupturą už menką grekę. Pertai kreipkitės kiekvienoje ligoje pas mane. Jeigu negalima pribūti ypatingai, tai parašykite ką skauda ir kokius neveikumus jaučiate savyj, o aš suprasiu ir ištyręs duosiu rodą, o jeigu reiks, prisiešiu ir gyduoles, kaip toli negyventumėte: Amerikoje, Anglijoje, Kanadoje ar kitose šalje. Ateilankantiems ypatingai ir dėl operacijų, turiu savo naminį puikų ligonbūtį.

BIEDNUS GYDAU DOVANAI

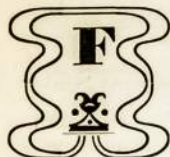
Dr. IGNOTAS STANKUS 1220 S. Broad str.
PHILADELPHIA, PA.
Valandos Ofiso: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p.p. ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėl. nuo 1 iki 5 v.

M. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikietų.
Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Revolucijos Gimimo Momentas.
NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revolucijos gimimo momentą: sukylimą liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekš su prisuntimu 20c., daugiaus imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarpe darbinukų klesos revoliucioniskas mintis.
Norintieje turēt šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

MUSU VISU LAISVE PAVOJUI.

FAKTAS, kurio niekad negalėjo laukti laisvosios ir «civilizotos» šalies gyventojai, jau antru kartu atsitinka. Mes, kurie gimėme cariško despotizmo naguose, išaugome nuolatinėje baimėje apie savo likimą, kurle pripratome visokius laisvės troškimo jausmus giliai savo sielose slėpti, džiaugėmės išvydę Laisvės stovylą New Yorko uoste, stovinčią ir lyg dėl pasityčiojimo laikančia rankoje tiesos knygą ir užtikrinanti laisvę deganti darvokšni. Džiaugėmės, kad šioj laisvoj šalyj būsime laisvi ir apginami nuo skriaudos, tikėdami, jog peržengę įstatymus būsime teisiami per Teisingystės įstaigą, pagal šalies įstatus, žinodami, kad ir despotiškiausioje carizmo valstybėj taip būna, kad nusikaltėlio kaltybė būna pirma išnagrinėjama per valstybės nuskirtuosius valdininkus. Bet kaipgi nustebina mus faktas, kad čia laisvoj «žmonių» šalyj privatiškai suorganizuotos aršiausių visuomenės išgamų bandos tur galę įsakyti valdžiai suimti tai bandai kenksmingus piliečius ir be teismo, be kaltybės darodymo įmesti kalėjman ir net nudanginti. Klausanti plėšikų bandos įsakymo valdžia, paliepia užpulti ant namų niekuo neprasizengusio piliečio, išplėšti jį iš lovos, išplėšti šeimynai globėją ir išgabenti jį už tūkstančių mylių ir įmesti kalėjman. Tokio fakto liūdytojais buvome prieš kelis metus, tokio fakto liūdytojais esame vėl dabar.

Kapitalistai, neatsiekę savo tikslo nusprendime nudanginti darbininkų organizacijos viršininkus: Moyerį, Haywoodą ir Pettibone, vėl griebiasi tą pačių niekšiškiusių irankių, vėl paperka išsigimėlių antrąjį Orchardą — «Ortie McManigalą» ir suprovokuoja darbininkų klesą.

Kaipo galutina desperatiška pasekmė kovos yra identiškas atkartojimas priemonių, kuriomis naudojasi kapitalistai dėl naikinimo darbininkų organizacijos: Pirmiausiai papirktas pinkertoniškas šnipas prisipažįsta prie kaltės, kad pagal įsakymą darbininkų organizacijos valdybos papildęs piktadarystę, tolesniai patvirtinimas pinkertoniško išpažinimo per papirktus šnipus «unijistus» ir riksmas kapitalistiškos laikraštijos nukala kaltybę — baisų prasižengimą organizacijos viršininkų, kurie tur būt mirėta nubausti. Tokia istorija atsitikimo su Moyeriu, Haywoodu ir Pettibonu, tas pats atsikartoja vėl su McNamara, plačiai žinomu darbininkų klesoj, kaipo tarptautinės konstruktorių namų ir tyltų unijos sekretorius. Bet «Ortie McManigala», kuris raštiškai padarė pinkertonų biurui išpažinimą, jogei jis sykiu su koku ten Schmitu, pagal unijos valdybos liepimą dėjęs Los Angelese dinamitą po trioba spgustuvės «Times», kad sunaikinti spaustuvę, kuri į vietą sustreikavusių spaustuvės darbininkų, priėmė streiklaužius. Taipgi pagal liepimą minėtos unijos sekretoriaus McNamara sunaikino ir kitas triobas ir padėtų bombų eksplozijose žuvo 112 ypatų.

Tokia istorija, sutaisyta per pinkertono išmislįjimą, apskelbiama kaipo baisiausia darbininkų organizacijos piktadarystė, ir visubesažiniškiausiai kapitalistų laikraštijos įkalbama visuomenei, jog organizacijos valdyba atsako už ją. Nors kapitalistai pasakyė \$100.000 už susekimą papildytojų piktadarystės, tečiaus visos pastangos buvo veltui, net galų-galė sutaisyta minėtą priemonę. Jeigu pažvelgti į pinkertonų agentiją ir pamatyti iš kokių charakterių ji susideda, tai visai nestebėtina, kad tarpe tų kapitalistiškų bernų atsiranda išgamos, kurie viską pasirizę yra padaryti, kad sutaisyti visuniekšiškiusių intrigą, idant savo tikslą atsiekti. Įdomu ir tas, kad detektyvų agentija, bijodama atvirai veikti kaip paprastai tokioose atsitikimuose, nesinaudojo jokia reguliariška procedūra, tik susitarius su Indianopolio policija, slaptomis nakticia užpuolė ant McNamarų namu ir apkalus į taip sunkius retėžius, kad reikėjo nešte nešti, abudu brolius McNamarus ir McMa-

nigalą išgabeno į Los Angeles, Cal. Bet nėra suareštuoti tarliami dinamitoriai Schmitas ir Kaplanas.

Kad čia yra visubjauriausia intriga — beabejo pamatysime, nes išgelbėjęs iš kapitalistiškųjų nagų Moyerį, Haywoodą ir Pettiboną advokatas, Clarence Darrow, jau išvažiavo į Indianopolis, o iš čia į Los Angeles, kad gelbėti aukas kapitalistų konspiracijos.

Visa Amerikos Darbo Federacija taipgi sujunda, socialistai ir gi nuošaliai nepasilieka, matant tą visubjauriausia beteisę ir piktadarystę kapitalistų.

Mūsų socialistiškas atstovas, drg. V.L. Bergeris, klausimą išvogimo McNamarų per kapitalistų bernus pakėlė Jungt. Valstijų kongrese, reikalaujamas, idant valdžia pažvelgtų, kaip likosi išniekinta šalies konstitucija per beteisų areštavimą McNamarų, visai nenagrinėjant užmetimų iš vienos valstijos nugabenta kiton, kad ten nubausti už papildytą piktadarystę. Indianopolio gubernatorius Marshall kapitalistams leido tą padaryti, nes pats yra suokalbyje.

Bergeris savo kalboje kongrese apreiškė:

«Nesuprantu, kokį siekį galėjo turėti viršininkas konstruktorių unijos, gyvenantis toli kitoj valstijoje, kad imti dalyvavimą spaustuvės «Times» darbininkų kovoj. Antra, man yra neįtikėtini tas, idant unijos valdyba laikytų savo raštines dinamitą ir kitas eksploduojančias medegas ir būtų nuolatiniam pavojuje, vien dėlto, kad tą medegą pardavinėti».

Čia yra bjaurus suokalbis, kuriame pasirodo ir Indianos gubernatorius Marshal.

Eugenijus V. Debs per «Chicago Daily Socialist» atsisaukia į darbininkus straipsniu «Valdžia valdžioje» ir šaukia kovon už pilietišką laisvę prieš pasikėsinimus kapitalistų.

Moters darbininkės išreikšdamos areštuotą motinai sąjauimą, apreiškia: nenusimink: tiesos žmonės yra jūs pusėj, mūsų namai yra tavo namais...

Nerūpi čia mums, ar užmetimai ant McNamarų turi kokį-nors pamatą, ar yra besažiniškiausių išmislų — tą galės prirodyti tik nagrinėjimas, jeigu teismas jį padarys, čia eina apie tai, ar mūsų visų laisvė nėra tokiam pat pavojuje, ar turime užtikrintą nepaliečiamybės teisę, ar negrėsia mums kiekvienam panašus užpuolimas ir nudanginimas, jeigu vis pro pirštus žiūrėsime į tokius beteisės darbus kapitalistų. McNamarai, kaipo visuomenės vienuotės, nereiškia daugiau negu reiškia tūkstančiai kitų, kurie savo prakaitą, savo kraują, savo gyvastį kasdien atiduoda kapitalizmo hydroi, tečiaus šiame atsitikime McNamarų laisvė ir gyvastis reiškia laisvę ir gyvastį darbininkiškos organizacijos, reiškia laisvę ir gyvastį darbininkų klesos. Kapitalistų razbainikiška šaika per pasielgimą su McNamarais spjovė veidan visai darbininkų klesai, ta darbininkų klesa neprivalo nuolankiai nusišluostyt sau nuo veido niekšų spjaudulį, bet privalo pareikalauti tiesos!

Mes socialistai tikime į tiesą. Tikime, kad šalyj kaip Jungtinės Valstijos Amerikos prasikaltimai turi būti išnagrinėjami. Neapkenčiame ir pasmerkiame oligarchišką anarchiją!

Jeigu vargšas aplinkybių priverstas nusikalsta, jam gal būt atleista, bet klesa, kuri pati daro įstatymus ir juos apstato ginkluotais apginėjais, peržengdama tuos įstatymus negal būt išteisinta!

Darbininkų klesos kantrybė ir nuolankumas tur syki pasibaigti!

Darbininkų klesa nedaleis McNamarus nužudyti, nes kitaip ta klesa neverta būtų vadinties piliečiu laisvos demokratiškos šalies, išgelbės iš žmogžudžių nagų McNamarus ir, nors neatlygis padarytos jiems skriaudos, parodys, kad yra apginėja tiesos!

J.B.S.

Kapitalistu suokaltis prieš socialistus.

Priešais socialistus negalėdami kitokiu būdu jau kovoti, kapitalistai nusprendė slaptais suokaltiais naudotis, kad pratęsti savo viešpatavimą.

Idant diskredituoti Milvaukės miesto valdybą visuomenės akcijoje, nusprendė panaudoti visą savo niekšiškią gudrumą, sutaisant besąžiniškiausią apšmeižą, kurias skelbti įsako visiems savo laikraščiams. Idant žmonės tam tikėtu, nusprendė uždaryt savo laikraščių sklytis žinioms apie socialistiškos miesto administracijos veikimą miesto gerovei, kiekvieną dalyką perstatant visumelagingiausiais, nes mat socialistai neturi dienraščio Milvaukėj ir negal visuomenei parodyt visų bjaurių, kokias vartoja kapitalistai dėl išniekinimo socialistų.

Antrus socialistiškos administracijos metus pradėdant, majoras, drg. Seidelis, norėjo apskelbti miestui savo raportą ir įnešimą tolesniam veikimui, bet visi kapitalistiškai laikraščiai, susitarę atmetę prašymą majoro ir apskelbimą reikėjo siųsti net į Chicago socialistišką dienraštį «The Chicago Daily Socialist», kad apskelbtų.

Savo atsišaukime į miesto Tarybą, majoras Seidelis daro peržvalgą atliktų darbų ir sumanymų. Prie sumanymų, kurie tur būti realizuojami gyvenimui, majoras Seidelis priskaito sekančius reikalavimus:

Sutvarkyti ir teisingesne padaryti mokesčių sistemą; ištaisyti ir išpuosti upės pakraščius; įvesti rupestingą viešų darbų priežiūrą; įvesti pagerinimą darbo įrankių, reikalingų viešų darbų departamente; įvesti daugiau ekonomiską sistemą gatvių valymo ir surinkimo išmatų; kuoveikiausiai užbaigti namų budavojimo įstatymą; suorganizuoti pagelbą dėl sumažinimo myrių tarpe kudukių; įvykdinti komisiją dėl kovojimo prieš džiovos ligą; pradėti darbus kanalizacijos miesto, aplaikius komisijos raportą; įteigti žaislų vietas vaikams; įvykdinti komisiją pasilinksmimų reikalams; pagerinti uostą (portą) ir atlikti darbus, apimtus federaline subvencija.

Apie pereinamųjų metų miesto administracijos darbus majoras Seidelis sako: «Iš tarpo daugelio vertų atydos faktų, pažymėjančių mūsų miestą, nurodau čia tik vieną — kaip svarbios reikšmės šiais laikais: visišką integralybę (nesuteptą padorumą) miesto administracijos; tas faktas darodytas ir pripažintas kiekviename punkte».

Linkui teisingumo teisdavystė, teisingumo miesto rėdymo dabartinė Milvaukės miesto administracija yra be užmetimo.

Yra tai liaudies atsiektas rezultatas, pažymėjantis žingsnį priekyn, kas yra butinu progrese linkui gero rėdymo.

Tolesniuose savo nurodymuose majoras Seidelis gvildena ir nurodo darbus atskirų departamentų. Pažymi naudingas finansines reformas kontrolierio biure, ypatingai sutvarkyme budžeto. Linkui mokesčių majoras Seidelis sako:

«Nenuogaštaujant kliučių, kurias stato «specijališki interesai» (ypatingos privilegijos kapitalistų) ir neganėtinai pilni įstatymai — miesto administracija stengiasi įvykdinti vie-

nodo ir teisingo apmokesčiavimo sistemą. Miesto valdyba neprivalo palikti nuošaliai jokią nuosavybę, kuri sulgy įstatymų tur mokėti mokesčius». Nes mat ikišiol ir čia, kaip ir visoj šalyj kapitalistai už savo nuosavybę labai mažus mokesčius temokėdavo.

Link viešų darbų departamento pareigų, majoras Seidelis sako, kad kontraktoriai privalo sau įsidomėti, jog departamentas iš jų reikalauja teisingo ir sąžiningo darbų atlikimo, priešingam atsitikime atsakys jie patį už pasekmes neteisingo darbų atlikimo.

Pagirtiniausiai majoras atsiliepia apie departamentą miestiškos prokuratorijos, kuri pagelbėjo miestui išlaimėti visas bylas, kokios tik buvo pakeltos priešais miestą ir tuo būdu apsaugota miestą nuo išplėšimo jam per neteisingus skundikus 465 tukstančių dolerių.

«Nors daug pereitais metais padaryta, nors daug dar mažesnių klausimų nepaminėta, nes čia nėra ir vietos, vienok visos mūsų pastangos turi būti atkreiptos linkui išpildymo mūsų uždavinių. Daug kliučių dar susitiksime ant to kelio, apšmeižų ir paniekimo mūsų priešai nesigailės, bet drąsa ir tvirtumas tur pergalėti priešgynybes, kurias susitiksime. Einant priekyn po vienos pergalės prie kitos, einame su persitikinimu, jog einame santaikoje su civilizacijos srove prie augščiausio žmonijos idealo. Tąja kova, į kurią likomės patatyti, pastumsime priekyn civilizaciją ir įgyسیم didelį miestą su laisva nepriklausinga pilietystės dvasia».

Rodosi tame išreiškime pažvalgos drg. Seidelio nesimato nieko tokio, kas būtų baisyti žmoniškų jausmus ir sąžinę turinčiam, bet kapitalistams žodžiai majoro Seidelio yra baisyti, nes jie paremti faktais darbo, ir tie faktai pertikrina žmones, todėl ir bijosi jų morališki supuvėliai, kurie mato, kad teisybės supratimas pradeda smarkiai plėtoties Amerikos visuomenėj, o viešpataujantieji jau neištenka spēkų, kad atsispirti prieš augančią proletarijato spēką, desperacijoje stveriasi paskutinio savo įrankio, apšmeižos ir pinigų. Parsidavėliai už pinigą parduoda savo sąžinę ir skelbia visubjauriausią apšmeižą ant stovėčių prysakyje darbininkų socialistiško judėjimo ypatų, kad tuomi silpninti augančiąją spēką. Veltui. Žmonės juk taipgi turi protą ir daugelis jų žmonių jau blaivai žiuri, moka suprasti, kame melas, o kame teisybė.

Dievas gelbetojas.

Šiandien darbininkų šventė. Žodis šventė primena ne vienam apie bažnyčią ir dievą. Gal ne vienas tarp mūsų darbininkų mano, kad geriausiu būdu apvaikščioti šventes yra, parpuolus ant kelių bažnyčioje, šaukti «Dievas mūsų gelbėtojas». Tiems, kurie šiandien švenčia ne iš savo noro, bet per stoką darbo ir kitokias šventes dėl garbinimo to, kas yra nežinomu, pramanytu ir nesurantamu.

Nėra reikalo gilintiesi į dogmatų tikėjimo, kad pažinti tą «gelbėtoją». Užtenka nors vietomis atversti mums visiems siūlomą bibliją — dieviškąjį mokslą, kad patirti, kokius pavyzdžius melle ir teisingystės tas menamasis kunigijos dievas mums suteikia ir kokiais būdais jis gelbėja žmoniją.

Dievas sutvėrė gyvastį ant žemės; po nelgam laikui surado

labai daug klaidų savo tvėrime, prakeikė savo darbą ir ėmėsi jį naikinti tvanu. Jei įmetimas į vandenį užrištų maiše šuniukų yra bjauriu darbu, tai dievas, skandydamas per 40 dienų tūkstančius šuniukų ir šunų, katukų ir senų kačių, naminių ir laukinių gyvulių ir paukščių, kokius mes dabar turime, ir kurie tik yra žinomi iš surastų žemėje kaulų, pasielgė žiauriaus negu jaib koks ištvirkėlis ar be žmoniškų pajautų piktadaris, kada-nors gyvenęs šiame pasaulyje.

Kada girtas Nojus gulėjo viduryje gatvės, kuria turėjo eiti visos moteris ir vaikai, gyvenanti tuose laikuose, tai Chamas už pasityčiojimą iš girtu buvo paverstas į muriną; ir ji, kaip muriną, liepta neapkęsti. Jei šiose dienose policistas suranda kur užkampyje, nors ir labai dievuotą, pasigėrusį ir dar apkumsčiuoja jį, tai teisėjas dar prideda savo ranką ir nubaudžia girtuoklį; mums žmogiškas sako, kad toks su girtu pasielgimas nėra teisingu, nes girtas yra sergančiam lygus. Bet taip elgiasi ir biblijinis dievas.

Dievas liepė išskersti visus Jerichoniečius; pagonis japonai pirm bombardavimo Port Arturo liepė išsikraustyti iš ten moterims ir vaikams. Kurs teisingesnis? Ar pagonis japonas, turįs daugiau meilės link žmonių?

Dievas ugnimi sunaikino paleistuvingas pilis Sodomą ir Gomorą, pats gi, neėmęs šliubo nė teisme, nė bažnyčioje, liko tėvu: mergina pagimdė jam sūnų; ar neturėtų būt gėda senam paleistuviui?!

Kada karalius Dovydas pastatė Uriah'ą pirmose eilėse kariumenės ant užmušimo, kad paveržti jo pačią ir tokiu būdu peržengė prisakymus prieš pageidimą svetimos pačios, prieš užmušimą, ir prieš svetimoterystę, — tai dievas atleido Dovydui kaltes; bet, kuomet vaikai praščiokėlių pavadino pliką Elišą plikium, tai už tokius juokus dievas liepęs meškoms sudraskyti 40 vaikų. Tai kame dievo teisingumas, ir kas kur girdėjo apie įstatymą — plikį kudlium vadinti? Mat Dovydas buvo karalium, o vaikai žmonių-darbininkų. Tai ir viskas aišku.

Dievas labai neapkenčia savo artimo kaimyno — šėtono, nors tas velniukas niekuomet neižeidė visagalio; ir kaip visagalį galima įžeistii?

Panašių piktadarysčių yra daug priskiriama dievui biblijos rašte, bet didžiausia iš visų, tai pakorimas savo sūnaus ant kryžiaus. Jis pakorė savo vienatinį sūnų, nors, būdamas visagalio, vienu pabraukimu per savo žilą barzdą galėjo padaryti pasaulį tobulu, švariu, benuodėmiu. Tokia nedorybė viršija žiaurumą caro Jono IV; panašus tam darbas nežinomas istorijoje; nė senovės graikų ir Rymo poetai negalėjo išsvajoti: graikų dievai gana smarkiai nubaudė Tantalą už užmušimą savo sūnaus, o čia dievas, kuris liepia mylėti artimą, pakaria savo sūnų, nors tas neprasikalto prieš žmones, ir leidžia žmonėms tąjį savo vienatinį sūnų pakarti tik už vieną obuolį, kurį nusiskynė nuo uždrausto medžio Jieva ir su Adomu pasidalijo. Ir čia jis baudžia nekaltą žmogų, nes pats nežino kas kaltas: ar jis pats, kuris tą «negerą» medį sodino, žinodamas, koks bus jo vaisius, ar žmogus, kuris dėl savo norų užgandėnimo vaisių valgė? Čia jau jis pasirodo netik be logikos, bet stačiai tokiu, kurį šiandieninių valstybių įstatai nors ir biblija remiasi, nubaustų kaipo niekšą ar beproį. Tokią augščiausio laipsnio piktadarystę, tobulą piktadarystę galėjo atlikti tik tobulas dievas. Akyveizdoje to atsitikimo pasakoja, kad valandoje mirties nukryžavotojo, motina žemė drebėjusi iš piktumo, gražioji saulė užsidengus, kad nematyti tos nedorybės, net mirusieji sukilę iš grabų ir padarę korikui neprielankią demonstraciją.

Čia minėtas ir daug neminėtų piktadarysčių dievas atliko, kad gelbėti žmoniją. Ar išgelbėjo? Ar esi išgelbėtas, darbininke, nuo neteisingumo, nuo paniekos, nuo išnaudojimo ir skriaudos, nuo bado ir šalčio, nuo begalinio vargo, skurdo ir nuo netikėtos, bet gana lengvai atitolinamos mirties? Ne! Neesi išgelbėtas. Dievas, kuris neturi meilės ir meilės nepažino, išgelbėti tavęs, darbininke,

negalėjo. Jis negalėjo išgelbėti pats savęs; po didžiausiai savo nedorybei — pakorimui sūnaus ant kryžiaus — jis amžinai dingo. Jau netoli du tūkstančiai metų, kaip apie jį ir jo darbus nebesigirdi; o astronomai su geriausiais žiuronais niekur jo buveinės nesuranda. Liko tik dievo įpėdiniai ir dievo pateptiniai.

Įpėdiniai ir pateptiniai uoliai tiesia išgelbėjimo žmonijos kelią, kurį vartojo jų pirmtakūnas ir pateptojas.

Taip kaip Jobui buvo atimtas visas turtas pertikrinimui ištikimumo, taip įpėdiniai reikalauja aukų bažnyčiai, apgavingais būdais išvilioja paskutinį skatiką, apart įstatymiškai per bažnyčią pripažintos dešimtinės.

Kaip senelis Abraomas buvo priverstas aukauti savo sūnų, taip dabar pateptiniai reikalauja nuo tavęs, darbininke, aukauti savo sūnus į eiles kariumenės, apginimui tavo prispaudėjų ir išnaudotojų.

Kaip dievas pakorė Nazarėnietį, kad gelbėti fariziejus, turčius ir vertelgas, taip dabar pateptiniai karia liaudies mokytojus ir apginėjus vargstančiųjų, kad gelbėti dabartinius turčius ir žmonių skriaudėjus.

Kaip karaliui Dovydui buvo atleistos didžiausios nuodėmės, taip ir dabar visokios nuodėmės įpėdinių ir pateptinių yra slepiamos, užginamos, išteisintos ir atleistos.

Kaip 40 vaikų praščiokėlių buvo sudraskyta per užleistas meškas be jokios iš vaikų pusės kaltės, taip dabar be jokios kaltės darbininkai yra žudomi dirbtuvėse, ant geležinkelio, giriose ir melnyčiose, kasyklėse ir karės lauke, vien, kad piniguočiai nepaliktų vadinami «plikiais».

Karaliai sostų, karaliai altorių, karaliai aukso, karaliai žemės, gali lėbauti, žudyti kitus žmones, paleistuvauti ir pildyti visas piktadarystes; o tau, darbininke, užginta sočiai pavalgyti, pasilsėti po darbo, išreikšti meilę nariams savo šeimynos ir savo artimui; tau užginta vienytis į darbininkiškus ryšius, tau užginta gelbėti žmogų nelaimėje, nes tavo valandos užpirtos sutvėrimui kitieji turtu, tau užginta turėti jausmus meilės ir brolystės, tau užginta įieškoti lygybės ir laisvės, tau užginta naudoties savo triūso vaisiais, užginta tau naudoties žemės derlingumu, oro tyrumu, laukų gražumu, gojų ir girių smagumais, tau užginta linksminties, tau užginta gyventi dėl savęs, nes tavo gyvastis yra reikalinga karaliams — dievo įpėdiniais, pateptiniams ir palaimintiems. Šie pastarieji gelbsti žmoniją, tėvynę ir šeimyną. Įpėdiniai gelbėjimui žmonijos įrengė šventą inkviziciją, šventas kartuves, šventytus retėžius, kardus, laužus; įrengė šventas kares, kuriose bėgo prišakyje kariumenės su iškeltu kryžium, trokšdami švento praliejimo žmonių krauju; įrengė šventas skerdynes vyrų, moterų ir vaikų; įrengė vienuolynus — lizdus paleistuvavimo, tinginystės, kur tarpina žmonių sudėtas aukas į vyną. Dievo pateptiniai gi žmonijos gelbėjimui įsteigė kariumenes, laivynus, kalėjimus, katorgas, kazokiją, žandarus, slaptą policiją, kariškus teismus, savo naudai konstitucijas ir gaujas viršininkų. Dievo palaiminti pastatė aukšą augščiaus už dorą ir žmoniškumą, paglemžė visuomenės turtą, bado ir skurdo prirakino prie darbo įrankių šioje alginėje vergijoje.

Dievas mūsų gelbėtojas, bažnyčia mūsų užtarėja, valstybė mūsų apginėja, kapitalas mūsų maitintojas, — ar jūs išgelbėjot žmoniją?

Pranyko dievai, pakriko bažnyčia, sostai griūva vienas po kito, rubežiai valstijų pasilieka vien ant žemlapių — tarptautiški reikalai suardė rubežius; kapitalas prisipažįsta esant bejiegliu užganėdiniame reikalų visuomenės.

Kasgi mus išgelbės? Kaip mus išgelbės? Kada mus išgelbės? Kam rūpi mūsų išgelbėjimas? Koks būdas, koks tikslas ir kame jiegos?

Darbininke! nieks tavęs neišgelbės; tu vienas pats ir nekas kitas išgelbės tave! Tik darbininkų klesla gali išgelbėti žmonija,

nes ji viena galinga. Išgelbės žmoniją ne tvanais, ne ugnies lietu-
mi, ne Aigypto miglomis, ne varlėmis ir nuodijančiomis gyvatė-
mimis, ne išskerdimu savo kaimynų iki vienam, ne kryžiais, kartu-
vėmis ir katorgomis, bet *meile* artimo ir teisingumu. Kada darbi-
ninkai supras, jog gerovė vieno visuomenės nario yra gerove kito,
kad skurdas vieno, yra liga visuomenės, tai nepavydės meilės vie-
nas kitam, nes darydamas laimingu kitą, darys laiminga visą žmo-
niją ir save. Darbininkų klesą išgelbės žmoniją ne vainikuojant
vienus, o kitus nustumdama į eiles baudžiauninkų, ne įrengdama
bajoriją ir kunigalkščius, ne pratedama titulus, privilegijas ir
turtus bočių ainiams, bet per *lygybę* teisių. Kada darbininkai su-
pras, kad privilegijos įsteigtos vien išnaudojimui ir suteikia nema-
žai blėdies patiems privilegiruotiems, ir kad be jų kiekvienas
turės progą savo įjgomis pasiekti galima augščiausį gerovės laips-
nį, tada išsižadės išnaudojimo kitų ir pats savęs, laimingai gyvens,
mirs be baimės apie savo vaikų likimą.

Darbininkų klesą, išgelbės žmoniją ne naikinimu mažų tautų,
ne saūgyba parubežiuose, ne laivynais pakraščiuose marių, ne ka-
nuolėmis, durtuvais, bombomis, ne įkvėpdama neapkenčiančio ki-
tus patrijotizmo, ne apšmeižimais ir įpasakojimais, kad viena tau-
ta tur naikinti kitą tautą, ne neapykanta veislių, bet *vienybė*
naudingų visuomenės narių. Kada darbininkai supras, kad abel-
nas priešas gali būti apveiktas tik abelnomis įjgomis, rankos visų
darbininkų susisieks į vieną solidariskumo sąryšį.

Darbininke! tavo įjegos augštumas — tavo klesiniam susip-
ratime. Tu pastoji dabar valdonu pasaulio, ne tam, kad kankinti
žmoniją, bet kad suteikti žmonijai laisvę. Stok į eiles savo brolių
ir seserų jau pasirengusių į kovą, nuo tavęs priklauso laikas įstei-
gimo surėdymo, kuriame nuodėmė neris sau vietos, kuriame įvyks
pirmas pavyzdīs tikros meilės artimo, kuriame gyvenimas bus ver-
tas savo vardo.

P. Kietis.

Mēs esam ir dailes mylėtojai.

Dailė gali būt visur. Dailė yra literatūroj — apysakose, ei-
lėse. Ji yra piešiniuose, paveiksluose; skulpturoj arba išdroštose
ir lipintose stovylose; architekturoj — triobų statymo išmislė.
Dailė yra teatre ir neretai pasirodo net ant prakalbinų pagrindų...

Mēs gerbiame žmonių valią, daugumos valią. Mēs lavinamės
jā gerbti, mylėti žmones. Mēs mokinam ir mokinamės. Mūsų
tikslas — palikti ir tobulinti viską, kas gerina, dailina žmonių gy-
venimą. Mēs nesame svajonių prabašai ir nieko naujo-nebūto-
negirdėto nežadame. Nes «nieko naujo nėra po saule». Mēs to-
buliname, kas yra.

Mēs mylime žmones, kurie yra «likimo» pasmerkti būti ir be
dalios, ir be dailės, būti nužemintais vabalais po savo valdonų-
turėjų kojomis, idant jie galėtų sau vieni gėrėties gausybės ir dai-
lės vaisiais. Mēs mylime dailę. Kūlame iš po pavergėjų kojų.

Mēs nenaikinam, nedeginam nė jų, nė jokios literatūros, nors
joje ir nebūtų dailės, nors joje nebūtų gyvenimo ženklų, o tik nuo-
dų ženklai... Mēs imame iš jos kas yra dailu ir gera didelei dau-
gumai žmonių ir tveriamo naują literatūrą. Kas iš mūsų nemėgsta
piešinių, paveikslų, stovylių? Ar kas girdėio mus peikiant Rafe-
lio Dievo Motiną, ar grekų Venerą? Kas niekino Paryžiaus «No-
tre Dame» — «Dievo Motinos» bažnyčią, kaip architektūros dailę?

O teatras su savo įvairybėmis — muzika, daina, deklamacija?
Kas jo nemyli? Kiek gi tų «teatrališkųjų» kuopų, o kas, daugiau-
siai, jas tveria, kas jose daugiausia veikia, ar ne mūsų draugai?

Pradžioj krikščionystės buvo naikinama «pagoniškoji» dailė ir
Tertulianas savo knygoje «De Idolatria» pasmerkė «maliorystės
dailę, kaip netelsėtą daiktą»; bet priėmė Aleksandrijos Clemento
įvezdintą karvelį, kaip šventosios dvasios simbolių. Tai buvo

pradžia «krikščioniškosios» dailės. Mēs gi, nors turime savo soci-
jalistiškąją dailę, neturime jos pradžios. Mūsų dailės pradžia —
tai piešiniai ant akmens gadynės urvų sienų, kur gyveno pirmasis
žmogus!

Vėl gi pradžioj mūsų šios krikščioniškosios gadynės Gregorius
Nizianzenas, norėdamas pastoti kelią (kaip šiandien reikėtų sakyti:
daryti konkurenciją arba lenktynes) svietiškam teatrui, rengė
Konstantinopolyje šventus teatrus ir Chrysostomas (Auksaburnis)
parašė tragediją «Mirštantis Kristus», kuri daugel kartų būtų lošta
tam pačiam mieste. Mūsų gi teatras, nors retkarčiais pasirodo su
koku savotiškumu, kuris mūsų šviesios Idėjos priešams yra nema-
lonus, — vis-tiek nėra atskirtas nuo senoviško «pagoniško» teatro.
Priešingai — mūsų teatras yra grynai svietiškas. Da daugiau —
žemiškas.

Žemiškas! Juk tai reiškia nupuolimą! — sušuks gal koks-
nors padebesių šviesuolis. Ne. Šiandien visi mokslai, visokia
dailė nusileidžia žemyn, kad tarnautų žemės gyventojams. Visi
mokslai ir dailės mylėtojai tveria savo veikalus čia, ant žemės, nu-
sileidę iš senoviškų padangių. Kodėl mums nenusileist ant žemės?
Mēs nusileidžiame į žemumas ir ten auklėjame šviesą ir dailę.

Mēs esame mylėtojai tų žmonių, kurių yra dauguma.

Mēs esam ir dailės mylėtojai.

J. B.

Septyni didieji griekai kapitalisto ir darbininko.*)

Šitas straipsnis tinka labiausiai žmonėms teisybę mylintiems,
nežiūrint, kokių jie nebūtų pažiūrų. Skausmas pasilieka kiekvie-
nam skausmu, ar jis būtų karštas katalikas, ar suvis netikintis, ar
socialistas, ar tautietis. Principijališka tiesa, — kaip mellė, hu-
maniškumas, labdarystė ir tt, yra pripažinta už tiesą per kiek-
vieną protaujantį ir neprotaujantį žmogų. Prisižiūrėjus į gyveni-
mą arčiau, tuo užtėmysime, kas labiausiai tą tiesą laužo ir nieki-
na, taipgi ir kas ją gerbia ir pildo.

Aš manau, kad neatsirastų nė vieno, kas galėtų pasakyti, kad
laužytojas tos tiesos yra geras žmogus, o gerbiantis ją — niekai.
Šioj gadynėj kiekvienas žmogus, galima sakyti, tveria pats iš savęs
partiją, kas reiškia, kad toks didelis nuomonių įvairavimas. Bet
gyvenimo «skonis», turbūt, mažai kuom skiriasi vieno žmogaus nuo
kito. Kad tik sąlygos leidžia, tai «skonis» atsiranda tas pats pas
visus, nors su milijonu «nuomonių» būtų. Taigi pasiteisinimas,
kad aš to ir to nepripažįstu geru daiktu ir nepritariu, dėlto, kad
mano nuomonė taip rodo, lieka be vertės. Ypatigai šiam laikui,
kuomet mokslas paėmė viršų ant visų prietarų bei «stebūklų», ir
tiesa, reikalinga dėl gyvenimo, kiekvienam žmogui likosi gana aiš-
ki, tik reikia ją priimti, o ne mindžiot.

Ištiesų! Romos turtingo patricijaus nuomonės nesulygisi su
nuomone gladijatoriaus. Kadangi kuomet grumiasi tarp savęs
krūvinį gladijatoriai cirkuose, tai patricijų tūkstančiai gėrisi, žiū-
rėdami į juos ir ryja seilę, tarsi meškos, regėdami pilnas žaizdas
krauju.

Mūsų laikuose tas pats dedasi: vienos dalies žmonių skurdas
ir vargas atneša didžiausias linksmybes kitiems. Tie skursta, va-
toja, dejuoja, šaukia, kad skurdas ir vargas juos pjauja. Anie gi
puotauja, ulevoja, dainuoja ir ištiesę rankas garbina «mamona»
šokdami aplink aukurą šios jų auksinės gadynės.

Už tai apie panašumą nuomonių vienu su kitais nėra kas kal-
bėti. Čion turiu sau už pareigą parodyti, kas labiausiai peržengia
pirmutinę tiesą iš atžvilgio teologiškai-religiško ir filozofiškai-eti-

*) Ištrauka iš mano prakalbų Bridgeporte, Kensington ir Grantworks.

ko. Taip kad tie laužytojai tesybės negali likt baltais nė prieš vieną «žemesnį» sluogsnį visuomenės.

1 mas Puikybė. Iš religiško atžvilgio «puikybė» yra dideliu prasižengimu (nuodėme). Iš svietiško bei humaniško atžvilgio, «puikybė» istorijoj yra pridirbus daug blėdies, ir ji mūsų laiko gyvuoja tik pas silpnapročius. Žmonės prakilnios dvasios ir išsivysčiusio proto puikybės nesupranta ir nežino kam ji reikalinga. Tą parode istorija senovės ir dabartinių laikų. Senovės garsiausi vyrų elgėsi kuonuolankiausiai, peržengdami kartais bočių papratimus, kurie reikalaujavo paniekinimo žemesnės luomoms. Viduramžių garsūs savo veikalais žmonės vedė gyvenimą kuoprasčiausi, nežinodami vietos bei žmogaus, su kuriuo suėjus, apturėt kokį tai pažeminimą ar pajuoką. Tas pats matosi ne tik pas pavienes ypatus, bet taipgi ir abelnai pas įvairių šalių tautas. Vals tijoje, kur tik demokratija yra labiausiai išsivysčius, ten kvailos puikybės ragai veik nudilę. Likučiai stiro tik ant ekonominių ramsčių, titulinių, kilminių — jau nėra. Neturime čion vietos išvystyt visus nuodėmes, paėjusias iš pukybės senesnių laikų, — imsim atydon tik tą, kad mūsų laike puikybė ardo solidariškumą tarp žmonių, skatina lenktynes prie autoritetiškumo ir verčia vartot kuoblogiausius įrankius kovoj žmogaus prieš žmogų. Prisižiūrėjus į žmones įvairių luomų, aiškiai metasi į akis didelė puikybė pas turčius, ir jos maža dalelė pas darbo žmones. Didžiūnai, galiūnai bei turčiai nenori pažvelgt į suvargusį veidą darbininko žmogaus praediami. Jei kartais žmogus išdrįs pasibelst į jų duris, reikalaujamas kokio-nors patarimo bei išpildymo prašymo, tai liks suareštuotas, kaip koks beprotis ar niekšas ir įmestas urvon už tokią drąsą. Kiekvienoj šalyj prie didžiūnų priėjimas yra nelaisvas prastiems žmonėms, t. y. žmonėms, kurie juos peni ir duoda geriausį užlaikymą. Darbininkai žmones gyvena arti viens kito; maišosi visokiuose susirinkimuose; eina į dirbtuves ir kasykles; važiuoja į karą ir tenai paguldo galvas ir randa amžiną atsilsį suvargintam kūnui ir dvasiai. Ir lygūs tarp savęs, nematydami nė vieno to, dėl kurių labo jie neša vargo naštą, patįs neturėdami ir būdami be puikybės, nuolankūs kaip avinėliai.

Kyla klausimas prieš tave, brolau, kas nusidėjėlis tame? Ar tu, darbininke, ar tavo valdonas? Suprasdamas, kas viršui pasakyta, turi pripažint, kad nė tu, nė tavo brolis, toks pat darbininkas, nėsate kalti tame prasižengime, kaip iš svietiško, taip religiško atžvilgio. Viskas pacina iš valdonų — kaip svietišku, taip dvasišku.

Tie, kurie labiausiai stengiasi užstot darbininkų žmonių reikalus ir nutraukt žemyn visus puikybės prisigėrusius didžiūnus, būna visai išniekinti per dvasiškus, o persekiojami ir kankinami per svietiškus galiūnus; darbininkų akšise pastatyti, kaip nusidėjėliai-nenaudėliai, liepianti mest nuo savo sprando poną-valdoną. Ir tas viskas yra daroma, kad tik darbo žmonės neklausytų savo sumanesnių brolių patarimo ir nuolankiai nulenkę sprandus duotųsi jodinėt ant savęs. Dvasiški valdonai (kunigai) eina ranka rankon su svietiškais. Kuomet kunigui atneša parapijonas kelis rublius ant mišų už savo sūnaus bei dėduko dūšią, ir puldamas pabučiuoja jam į rankovę, kunigas yra labai užganėdintas tokia žmogelio pakara ir pasipūsdamas nužiūri žmogų nuo galvos iki kojų. Jeigu išrodo jam, kad žmogus nesuvisai suvargęs, tai jis paprašo prisėsti; jeigu žmogus esti gražiai pasirėdęs, gera kepurė, geros korpės, o svarbiausia, kad gerai taukų turi priešakyj, tai kunigas nors jo nepažįsta, vienok vedasi į geresnį savo kambarį ir sako: «meldžiu tamstą prisėst». To negana — pastato bonką vieną ir kitą; ir tokiu būdu prasideda draugišką šneką su gerbiamu svečiu. Bet, kaip tankiai atsitinka, kad pasibeldžia į kunigo duris beturtis stubelninkas, tuomet kunigas paėmęs trirublinę nuo žmogelio, pasistatęs pas duris iškamantinėja ant ko nori, kad tie piniagai būtų apversti ir ant galo pasako: «tai viskas — gali eit». Taip

pasielgla pranašai meilės, brolybės ir nusizeminimo dvasioje su savo penėtojaus. Bet jeigu toks nusizeminęs darbininkas ima susiprast ir reikalaut nuo savo svietišku ir dvasišku ponų, kad ne viską iškraustytų iš jo kišenių ir kad nebūtų taip augštai pasikėlę puikybėje, tokius susipratėlius kunigai bažnyčiose išvadina anarchistais, socialistais, bedieviais, paleistuviais, girtuokliais (nors kits neišgėrė per visą savo amžį tiek vyno, kiek kunigas per vieną dieną) ir tt. Taigi nuolankumas prieš ponus bei kunigus gimdo aklą puikybę jų ir didžiausį paniekinimą link varguolių. Visi tie, kurie iš religiško atžvilgio nenori, kad daugybė ponų ir kunigų atsідurtų po mirties tenais, į kur siunčia varguolius, t. y. pragare, rūpinkitės pastatyt juos lygiais sau ant šios žemės, kad tuom išnaikint pas juos puikybę.

2-ras Lokamstva (godulybė). Kalbant apie lokamstvą, turiu primint, kad dabar tas apsireiškia labiausiai, kuomet vieni valdo milijonus, o kiti, neturėdami nieko, priversti yra atsiskakyt ir nuo reikalingiausių gyvenimo reikalų.

Paimkim atydon kiekvieną atsitikimą, kuris atsikartoja po platų pasaulį imtynėse darbo su kapitalu, o pamatysime, kad visur apsireiškia nuožmi godulybė pas kapitalistus, norinčius dar pablogint sunkias darbininkų gyvenimo sąlygas. Godulybė yra didele nuodėme iš religiško atžvilgio, bet nemažesne ir iš svietiško atžvilgio. Negali būt blogesniu daiktu, kaip kad reikalingus gyvenimui produktus sugrobus vienam, kitus priversti badaut. Bet to da negana. Kuomet iškyla streikas turtingos kompanijos dirbtuvėse, kuriai eina į kišenių dvigubas pelnas, tai tokia kompanija pasikviečia sau į pagelbą kareivius ir policistus ir ima vaišyt darbininkus kulipkomis ir durtuvais. Tokia kova tarp kompanijos ir darbininkų yra vedama vien dėlto, kad darbininkai nori pagerint savo skurdų būvį vienu-kitu centu viršaus į dieną, o kompanijos, nulupdamos juos doleriais ir turėdamos pelno po kelis šimtus dolerių per dieną, atsiskako pakelt darbininkams mokesťi vienu-kitu centu.

Padėkim — darbininkas nori gaut daugiau mokesťies 15 centų į dieną, o kompanierius turi 100 dolerių pelno. Apart to darbininkas neturi nieko, kaip tik savo penkis pirštus, o kompanierius panaudoja įvairiausias įrankius dėl nuslopimimo tokio darbininkų reikalavimo. Jis gauna į dieną šimtus dolerių pelno, o darbininkui užvydi keliato centų; ir dėl to iškyla didžiausias muštynės, pasipila kraujas, išsiveržia šauksmai keršto ir pagiežios sūnų už užmušimą jų tėvų, brolių už seseris, motinų už dukteris...

Tokiu būdu prie kapitalisto nuddėmės godulybės, prisideda dangelis kitų, k. t. žmogžudystė, kerštas ir tt. Ir jeigu godulybė yra mirtinu grieku pati viena, tai prisidėjus prie jos da kitoms nuodėmėms pasidaro ji baisiausia grieku, kuris yra papildytas per kapitalistą-turčių. Jeigu kunigas iš sakyklos keikia tuos, kurie jo klauso, o jo klauso tik vieni darbininkai, tai reiškia, kad kunigo prakeikimas yra tuščiu žodžiu ir melagyste. Jis keikia tuos už godulybę, kurie yra nepapildę jos. O tie, kurie yra šaltiniu visų tų nuodėmių, jie negirdi ir neklauso jo.

Kunigas iš sakyklos liepia žmonėms neprisirist prie žemiškų turtų, kurie yra pūvantį ir kandžių ēdami; bet tikėtis viso gero po mirties aname sviete. Bet patsai toks mokytojas nežino turto galo. Atsitinka labai tankiai, kad žmogui nepritekus keliatos grašių, klebonas atsiskako skambint varpus, laidojant negyvėlį. Pasirodo, kad tas, kuris skelbia labdarybę, atsiskakymą nuo žemiškų turtų, meilę artimo ir tt. nesigėdi nulupt ir negyvėlį. Nedateklių kunigui už varpus ir mišias niekuomet nebūna, jei negyvėlis ir jo gentis yra turtingi; bet tas atsitinka tik su biedniokais, už kuriuos kunigas tūkstančius kartų turtingesnis.

Jei kunigai taip elgiasi, tai jų yra siekis beturtį nulupti ir padaryti dar biednesniu, o patiems pastot da turtingesniais.

Čion aišku, kaip ant delno, katroj pusėje yra nuodėmė godu-

lybės, — beturėio, kuris beveik nieko netur, ar kunigo, katras daug tur ir da apiplėšia beturtį, sakydamas (vardan dievo) nereik mylėt žemiškus turtus. Kiekvienas turi pripažinti, kad kunigas, taip darydamas, yra paskendęs godulybės griekė, o beturtis yra čystas kaip giedra diena. O nueik į bažnyčią, tai išgirsi kunigą bekeikiant ant beturčių-darbininkų už nuodėmes, kurių nepapildė nė dešimtos dalies, kiek pats kunigas.

Suprask žmogeli, savo veidmainingus mokytojus ir pareikalauk, kad teisybės tave mokytų, o ne engtų ir meluotų, pasislėpę po skvernu «augščiaušio».

(T.B.)

Dėlėl p. J. Liutkausko «Žodis LSS. 7 kuopai» «Kovos» num. 10 š. m.

Kas augščiau yra pasakyta, tai tik apie smulkmenas p. L. nurodytasias buvo kalbėta, o dabar prieiname prie kardinališkųjų parodytųjų «klaidų».

Pirmutine iš kardinališkųjų LSS. klaidų esanti ta, kad kooperatyviškųjų įstaigų klausimą prieš 6 metus Brooklyne laikytame susivažiavime esanti atmetusi. Ir pats p. L. toliau sako: «tiesa šita, formula labai šventa», tai yra, tie motyvai, kuriais remianties atmete. Bet visgi ta «šventoji formula» p. L. neverčia, LSS. išmėtinėti už tai, kad ji per tuos 7 metus dar Amerikos lietuvius į korporacijas nesuorganizavo...

Argi p. L. nemato dabar «Kovoje» apkalbamąjį, raštų leidimui kooperacijos pakeltąjį klausimą. Reiškia, kad LSS. ant amžių neatmetė kooperacijos klausimą, atmetė tik tam laikui, ir tos kooperacijos, kurios palaikymui daugybė materijališkų ir protiškų spėkų reikalinga yra, o LSS. tuom laiku savo narius dar tik tai šimtais teskaitė; argi galima buvo tuom laiku ką-nors konkreiško visumenės pinigais veikti pradėti, kada patįs sąjungiečiai dar nežinojo, kur jie ir kas jie tebebuvo, tai buvo laipsnis kudikystės pačios LSS. Reikia būti dideliu kudikiu, kad mažiuką bausti už tai, kad tas mažiukas dar vaikščioti kai reikiant negali.

Pirmučiausia, mes turėjome orijantuotiesi savo apstovose ir pažinti kas mes esame ir kur esame, o paskiau ką-nors veikti pradėti. Taip ir daroma yra. Bet kodėl «teisingasis p. L. nekritikuoja SLA., kuris 26 metai kaip gyvuoja ir TMD. 16 metų, o vienok dar ne vienos kooperatyviškos įstaigos niekur neįsteigė, pasiganėdina tik savo narių laisvės varžymu?... Ar nevertėtų tą senąsias organizacijas pirma kritikuoti— kaip manai p. L.?

Antroji LSS. klaida esanti «tai nesirūpinimas savo narių Amerikos piliečiais padaryti». Teisybę p. L. sako, baisi klaida... Bet ant kiek matosi, kad ta klaida netaip ant LSS. atsiliepia, kaip ant p. L... Nes jeigu LSS. nuo pradžios savo gyvenimo visas spėkas tik «Amerikos piliečių darymui» butų išdėjęs ir pagal p. L. pleną darant, reikia manyti, kad tokių žmonių daugiau butų buvę tai seniai p. L. arba ir jo kuris-nors bendras iš republikonų ar demokratų partijų malonės politiškais džiabais butų pasidžiaugę... O dabar tik paprasto unijos organizatoriaus vieta priverstas užsiganėdinti... Kas čia do smagumas...

Mat lyg tyčia, ant nelaimės neklaidingųjų geraširdžių, LSS. nepasivertė į mašimą tik aklų Amerikos piliečių, senųjų partijų politikierių įnagių darymui, bet sykiu su pilietyste, pradėjo ir klesinį susipratimą platinti, o per tat mažiau ir pilietysčių išdirbimu galėjo užsiimti, o kuriems ir pagelbėjo piliečiais tapti, tai geraširdžiams mažai iš jų naudos. Argi ut tai galima laukti nuo p. L. prielankumo?... Ne.

Trečioji LSS. klaida esanti, «kad LSS. priiminėjo į savo tarpą žmones, jų nepažindama, ir kad tie žmonės atlieka tokius negražius darbus. t. y. sugriešina, tai LSS. vietoje juos apskelbti savo organe kaipo netinkamus organizacijai ir prasižengusius idėjai, atpenč juos užstoja. Pavyzdžiai naudoju Svirski, Paukščiutę ir kitus». Kas už juos užstoja? Kur ir kada— kur faktai? Juk 7 LSS. kuopos komisija sako, kad p. L. «nėra mūsų. (t. y. sąjungiečių) draugu, o ne Svirskio «draugu». Kame čia p. L. mato užsistojimą?

7 kuopos komisija pranešė, kad nėra p. L. «mūsų draugu» per tai, kad vardu Svirskių p. L. visus sąjungiečius «doriškais nupuolėliais» išvadino. Daleiskim, argi teisingai būtų, jeigu kas-nors už Svirskio ar keno-nors kito griekus p. L. kaltinti užsimanytų? «Sugriešijo», tai Svirskis sugriešijo, kurio seniai sąjungoje jau nėra, o nė p. L. ir nė LSS. Stebėtiua logika, už šiaučiaus prasižengimus, kalvį bausti norėtų... Ir kasgi dar, neklaidingasis geraširdis taip kalba... Stebėtiua!

Kad LSS. «priiminėja į savo tarpą žmones, jų nepažindama». Čia tai klausimas, kurį reiktų apkalbėti, ar yra koks kitoks išėjimas iš to keblaus padėjimo ypač Amerikos darbininkams, kurie gyvenimo sąlygų kaip audros blaškomi kas mėnesį ir savaitė iš vietos į vietą, kas gali juos visus pažinti ir patirti kas jie yra? Pažinimo belaukiant, organizacijai turėtų pavirsti korupcijiniu tarmozu, sulaikančiu pirmęgystę žmonių. Vienaip blogai, kitaip dar blogiau, kurį iš tų blogumų turime išsirinkti? Suprantama, kad tą, kuris mažiau blogo tegali padaryti.

Taip ir daroma. Ateina žmogus ir išreiškia norą prie organizacijos prigulėti— žinoma, jog tos organizacijos tikslas yra prašalinti tą nelemtas sąlygas, kurios žmones blaško ir kankina, kaipgi galima žmogui, prie to pat tikslo siekiančiam, kelią pastoti. Ar socialistai paspartinę sistemą turėtų įvertinti? Kaip manote p. L.?

Suprantama, jog geistina yra, kad nešvariomis sąžinėmis žmonių mūsų organizacioje visai nesirastų. Bet kaip nuo jų apsirubežiuoti, malonėkite nurodyti budą, o mes busime dėkingi už tai.

Ir kodėl tik LSS. mokinti ir išmėtinėti už tati, kad ir pats mokytojas p. L. tų pačių klaidų dasileidžia, budamas TMD. centraliniu ir 3-čios TMD. kuopos pirmininku, ir TMD. kuopą priėmė A. Jankauską, kuris apvogė žmones ant \$100.00, dingo kažin—kur. Tai yra tik viens pavyzdys, bet užsiėmus jų skaitliavimu, ar mažai rastume?

Nepatinka p. L. ir tas, kad LSS. tokius prasižengusius «savo organe neapskelbia». Mat p. L. norėtų, kad socialistų organizacijos pagelbininkėmis policijai taptų. Šitą gu-

bę paliksime p. L. ir jo draugams, tegul jie ją išnaudoja. Bet ir čion p. L. tik LSS. mato klaidą darant, o nuo kada jau visuomenė per visus laikraščius teiraujasi, net ir kategoriškai TMD. valdyba per «Lietuvą» buvo užklausta iš kur p. J. O. Širvydas — «Vienybės Liet.» redaktorius TMD. išleistas knygas per 4 metus, už kiek kas norėjo ir po kiek parduvinėjimui gavo? Kas TMD. knygas jam pardavė? Kur tie pinigai yra?

Ar apskelbėte savo organe? Ar davėte nors ant užklausimų atsakymą? Tylite visi lyg žvirblį burnoj laikydami. Juk tos knygos neprivatiškasis turtas TMD. valdybos — tas turtas yra visuomenės turto apskelbkite savo organe! — atsakykite gi! Ar gaila jums jūsų «gerbiamojo p. J. O. Širvydo, kad tylite? Juk patįs sakote, «kad LSS. klaidas daro tokius žmones neapskelbdama savo organe» ir pats p. J. O. Širvydas, bepeikdamas socialistus, «Vien. Liet.» tą patį rašė. Jūs LSS. klaidas išrodinėjate, labai malonu. Reiškia, kad jūs patįs tų, nė toms panašių klaidų nepapildote; jūs darote, tai žinote ką darote, tad kągi jūs darote?

Kasgi dabar išeina pagal jus išrodinėjimus? Išeina tas, kad jūs žinote, jog blogai darote, bet nepaisant nieko darote. Jeigu jūs sąžiniškai — ne per klaidą blogai darote, kokia gi jūsų reputacija, kaip jūs norite kitus mokinti ir jų klaidas išrodinėti? Ar jūs norite įkalbinėti, kad ir mes sąžiniškai blogai darytumėm? Ne, to nesulauksite!

Ketvirta, o gal ir didžiausia pagal p. L. manymą LSS. klaida esanti «kad LSS. nariai (gal nevisi) tautiškiasias organizacijas SLA. ir TMD. boikotuoja, kurios pagimdė LSS.», (nors ir abidvi susidėjusios «gimdė» tą vieną, bet turbūt labai sunkiai nabagės nukęsti turėjo begimdymams, kad po pagimdymui taip sunkiai apsirgo ir merdėti jau pradeda...) «Ir kurios nebuvo ir nėra priešingoms LSS. iš principo», (tad kodėlgi jos taip sunkiai apsirgo, jeigu nėra priešingoms LSS.?) «Nurodžiau, kad SLA. ir TMD. nėra šoviniškos, nesistengia Lietuvą su karalium atgimdyti», (bet su oli garchišką a la SLA. ir TMD. Cent. valdybomis valdžią nepro šalį butų atgimdyti. Ar ne p. L.? Ir nebedaug jau bereikia... «Ambasada» Paryžių jau yra, kad tik dar biskutį, tai jau ir lietuviškoji valdžia bus...) «Steigti kariškus laivynus ir išdirbinėti ginklus». (Tai tik to ir bestokuoja dar... Nes jeigu ir taip manyti bandytų, tai neišvengtinais kandatais į beprotnamius butų. Taip manyti gal ir butų galėje 5 ar 6 šimtus metų atgal) «Patrijotizmas, kokį palaiko šitos organizacijos, yra grynai progresyviskas». (Pasiutęs «progresas» burnų knabliavime..., kad neišdrįstų kuris—nors, ką—nors prieš tą oligarchiškąją centro valdybą išsitariti, arba žmonėms savo reikalų svarstyme ką—kors pakalbėti. Tą «progresą» geriausia liudija SLA. paskutinio bertainio atskaita 1910 m. Tame bertainyje į SLA. įstojo 654 nauji nariai, o suspenduota ir išbrankta 1306 seni nariai ir iš išdo pinigų išseikvota \$11,961,47, argi ne «progresas», ką?... Toliau p. L. sako, kad žmonijos gerovė remiasi meile artimo, tai aš ir nurodžiau, kad tas, kuris moka mylėti savo artimą (suprask «tėvynę»), brolius ir seseris (suprask tėvynainius ir tautininkus), vargu pa-

taikys mylėti svetimus».

Taip, žmonija besiremddama plutokratijos proteguojama ja «meilę artimo» jau dagyveno iki tam, kad trys ketvirtosios žmonių dalys jau nebepriguli prie žemės kamuolio, nes nieko jau nebeturi ant tos žemės apart galvos ir rankų darbui. Jie ant žemės kamuolio padarė, jog viską sykiu su ta žeme nuo trijų ketvirčių žmonijos atėmė, ir tiktai ačių tam, kad tų trijų ketvirčių žmonių nuo žemės kamuolio niekur numesti negali, tai nors už jų sunkų darbą ir užmokestį, leidžia nors vaikščioti ant jos. O antra ir svarbiausia, kasgi tuos vadovus su įvairiomis apmokamomis centro valdybomis užlaikytų, jeigu tų bežemių ir beturčių nebutų?

Šitokią «meilę artimo» ir Jezujitai skelbdavo, kad prieš jų darbus žmonės sukilt norėdavo. Tokią pat «meilę artimo» skelbdavo ir Kryziokai, kad žmonės, jų uždėtojo jungo pamešti negalėdami, pasipriešinti bandydavo. Tą pačią «meilę artimo» ir p. L. dar skelbia tarpe tų beturčių ir bežemių, kurie ilgiau taip gyventi negalėdami, žmogiškųjų teisių ant žemės pradeda reikalauti. Su šitokia «meile artimo» jūs norite apsiginti nuo baisios jums teisybės!

Neškitės, vyručiai, neškitės toliau su tokia «meile!» — mums ne jūsų skelbiamoji meilė, ne malonės, bet teisybė reikalinga. Męs teisybės jieškome; kada teisybė viešpataus, tada ir tikroji meilė artimo tagalės įsikuntyti.

Mums pataria p. L. perskaityti p. J. Laukio straipsnį «Patrijotybė». Labai ačių už patarimą, bet malonėkite priminti ir mūsų patarimą; perskaitykit... na... nesakysiu Kautskio, kadangi Kautskis mat socialistu yra, o parijotai nuo socialistiškųjų raštų, kaip davatkos nuo mokslisčių knygų ištolo žegnojasi, — ne Kautskio, bet L. Tolstojaus veikalus, gal iš jų geriau susipažįsite su patrijotizmu negu iš p. Laukio straipsnio susipažinti galite.

Ponas J. Liutkauskas sako, kad LSS. nariai boikotuoja SLA. ir TMD.(!) Kada, kur kame? Kur faktai? Nors tamista ir neklaidingu save reklamuoja, bet be faktų mes netikėsime. Malonėkite darodyti faktais. Gal p. L. boikotu vadina tą, kad socialistai SLA. ir TMD. valdyboms žmonių laisvę varžyti nepadedą? Kad žmonių mulkinimą pagyromis į padanges nekelia, kad jūsų tendencijas kalkėmis nebaltina, bet parodo jąs tokioms, kokioms jos yra? Jeigu jūs norite, kad socialistai savyvaldą ir žmonių laisvę jums varžyti pagelbėtų, tai veltui lukestis. Socialistai iš principo buvo, yra ir bus amžiniaisiais priešais oligarchiškiosios valdžios. Nuo socialistų pagelbos, tame jūs nesulauksite.

(T. B.)

Darbininkų sąjungos natūrališkai gema nuo sąlygų stovio ir jos (sąjungos) susideda iš žmonių kurie nevisuomet yra tokiais, kokiais turėtų būti. Juos veda keliatas juokdarius, kurie per žmonių įtekme patenka įstatymdavystėn, vieton kad patekti į pataisos namus.

—Herbert George.

Senas Vincas, R. R.

JIS DINGO.

(Iš revoliucijos atsitikimu.)

(Pabaiga.)

- Ak, miela... Nežinau mano likimo...
 — Man negalvoj jūsų likimai, aš daboju savo likimą.
 Supranti!— atiduok ką esi kaltas ir eik saus po velniais!
 — Turėk, tamista, nors kiek žmogiškų jausmų...
 — Aš gana jaučiuosi žmoniška. Ale atiduok, o jei ne, tai eik sau, bet tavo daiktų neduosiu, kaip užmokėsi, tai atiduosiu— o dabar eik. Štai duris. Marš!
 — Labai ačiū... Sudėv...
 — Keliauk, sveiks.

* * *

Tiršta ir drėgna migla aptraukti laukai ir miškai. Jūrės pamaži banguoja ir bangos, atsimušdamos į apsamanojusias uolas— šniokščia ir pūškuoja, tarsi darbininkų minia prispausta sunkaus vargo— vaitoja, nedrįsdama pakrutinti savo spėkas prieš skriaudėjus.

Jurgelis sėdi ant viršunės stačias uolas ir pašnabzdoms liūdnam šneka:

«Jūrės, reiškia liaudį. Jos banguoja silpnai... Šita tiršta migla, kuri uždengusi giedrą dangų laiko, reiškia kapitalizmą, valdžią ir dvasiškiją.— Tos visos sriovės bendromis spekomis, laiko užgniaužusios apšvietą, laisvę ir gerovę...»

«Nors žinau, kad už šitos tirštos ir tamsios miglos,— yra šviesus ir giedras dangus.

«Nors tikiu, kad ryt ar po ryt, pakils audra... Tuomet jūrės— šniokš ir putas. Tuomet bus baisu... Išnyks šita juoda migla... Nušvis padangė ir užžibės šviesi saulutė... Jinai švies, žibės ir šildys. Bet man... man, jau bus vėlu...»

«Žinau, kad už šitos jūrės, yra mano tėvynė—Lietuva, mano mylima motina, draugai ir mylimoji... Aš jų nebematysiu daugiau, nebekalbėsiu su jais... Mane tuoj perbloks...»

«Ak! Liūdna, baisu ir graudu. Aš nelaimingas... Aš vargšas...»

Pradėjo riedėti ašaros per išblįskusius Jurgelio veidus, pakavojo veidus tarp delnų ir valandėlę parimojės, pajuto didį skausmą krūtinėje. Jis pradėjo smarkiai kosėti: jo gerklėje kažkas atsistojo ir tarsi peiliais kas badė krūtinę. Apsikniaubė ant uolos. Po valandėlės atsistojo, atsigrįžo jūrės link ir graudingu, bet drąsiu balsu tarė:

«Kuom aš prasikaltau prieš visuomenę, kad ji mane atskyrė nuo savęs?... Kodėl ji mane išmetė iš savo tarpo?... Kam man kankintis? Kam laukti alkanos mirties?... Čion trumpai... Be skausmo, be baimės!... Aš skiriuosi!— skiriuosi su visais...»

Susvyravo, tarsti pakirstas medelis, išskėtė rankas, atsisveikindamas pasaulį. Jūrės prasiskėtė, didesnė banga atsimušė į uolą... Viskas nutyko... Tyla...

Jis dingo. Jo niekas nejieškojo, nelaukė... Atšalo jo karšta krūtinę, sustingo kūnas ir ilsė dugne banguojančios jūrės... Jis dingo... Jo nėra...

Nesudreba karališki sostai, nuo trenksmo kanuolių ar triukšmingų triūbų kariūnės. Bet sadrebės jie nuo minios drąsiosios liaudies.

Senas Vincas, R. R.

BAISI NAKTIS.

(Iš atsitikimų Rusijoje).

Kaip visada, taip ir šiandien Jonelis pasitiko savo tėvelį, grįžtantį su žagre iš lauko. Pasitikęs jį pasveikino, paklausė kaip tėveliui sekėsi darbas, papasakojo ką veikė, ką mama veikė ir apsiskundė, kad mama jį už ką tai nubaudė.

Tėvas iškinkė arklius, užsodino Jonelį ant arklio nugaros ir viena ranka prilaikydamas jį, antra pavadį ir abudu palengvėle vedasi pagirdyti arklius į netolimą upelį, kuris vadinosi Šešupė.

Šiandien Jonelio tėvas mažai tekalbėjo ir tik atsakinėjo ant svarbių Jonelio klausimų, bet daugiausiai nutylėjo ir ėjo užsimąstęs, galvą nuleidęs žemyn. Jonelis tai patėmijęs ir bučiuodama tėvo ranka, kuri laikė jį už alkūnės, laibu ir liūdnu, bet meiliu balseliu— prabilo:

- Tėveli, ar sergi?
 — Ne sūneli, nesergu.
 — Tai kodėl nešneki su manim, kaip kitados? Nepapasakoji nieko.

— Aš labai užsimąščiau apie tave, sūnau.

— Apie mane?— tai pasakyk, tėveli.

— Pasakysiu, kuomet nuosisime į kambarį.

Arkliai atsigėrė ir Jonelis, tėvo laikomas sėdėjo ant arklio— palengvėle grįžo namo. Pašėrė arklius, užrakinėjo tvartus, uždarinėjo vartus ir abudu atėjo į kambarį.

Kambaryje žibėjo gažinė lempa. Tėvas paėmė iš po balkio aptašytą šaukštą ir pradėjo jį peiliu drožti. Jonelis su savo mažesnėmis sesutėmis žaidė: Jonelis perstatė savo sesutes arkliais, kuriuodvi pasižebojęs ilga virvute, varinėjosi iš vieno galo kambario į kitą, arė lauką.

Motina atnešė vakarienę, paruošė stalą ir netrukus visi susėdo valgyti. Bavalgant Jonelis atsiminė tėvo prižadėjimą, kad ketino ką-tai pasakyti apie jį— prisiartinio prie tėvo, pabučiavo jo ranką ir nedrąsiai užklausk:

— Tėveli, žadėjai pasakyti man ką?— tai pasakyk.

— Sūnau mano. Tau mokslas matomai sekasi ir turi norą mokintis, nes per pora mėnesių, perėjai visą elementorių. Todėl tave sūnau noriu išvežti į mokyklą. Ar nori būt mokintu vyru?

Jonelis netikėtai užklaustas, nežinojo ką atsakyti. Jis mėgo mokytis, bet jam labai sunku buvo palikti savuosius. Jam atėjo mintis apie atsiskyrimą su tėveliu, mamyte ir seselėmis; o sunkiausia bus skirtis su upeliu, kuris vingiavo pro jų namus, kur Jonelis kasdien žiūrėdavo ir džiaugdavosi tyru vandeniu ir vikriai nardančioms žuvytėms. Gaila jam buvo palikti tie pašėsupio medeliai, tarpe kurių jis žaisdavo su peteliškėmis; kur nejučioms prabėgo aštuoni linksmi ir laimingi metai jo gyvenimo.

Jam visi tie, iš pat kūdikystės numylėti daiktai, sunku buvo palikti; jam buvo liūdna ir jis stovėjo prie tėvo, nežinodamas ką beatsakyti. Jis tylėjo.

— Ko nuliūdai, sūnau? Juk ne ant visados išvežiuosi. Aš aplankysiu tave ir tu galėsi parvažiuoti atlankyti mus. Nenosimink sūnau— ramino tėvas Jonelį.

— Bet kaip aš atsiskirsiu su tėveliu, mamyte ir seselėmis?— liūdnam prabilo Jonelis.

— Joneli, tau bus geriau mokykloje: būsi gerai apžiūrėtas ir viskuom gerūpintas. O jeigu mokslas gerai seksis, tuomet leisiu į augštesnius mokslus ir kuomet tik panorėsi, tuomet galėsi būti: kunigu, daktaru, inžinierium ar kuomet kitu mokintu vyru,— švelniai kalbėjo tėvas.

Ka rašo lietuviu laikraščiai.

«Laisvės» N3 to laikraščio bendrovės pirmininkas J. Navickas pradeda mokinti «Kovą» klesų kovos supratimo. Ačiū, suprantame ją seniai, kaip suprantame ir tą, kad kapitalas su darbu niekad santaikoje sugyventi negali. «Laisvės» bendrovės tikslu turbūt yra likti milijonieriais tarpe lietuvių socialistų, nes mat jų dar nėra, todėl ir griebiasi gompersizmo, idant sutaikinti kapitalą su darbu, o dėlto, girdi, nesant tarp tų lietuvių milijonieriams nėra reikalo ir vesti klesinę kovą. Gompersas Amerikos Darbo Federacijai liepia broliškoj santaikoj gyventi su kapitalistais, nes pats prie jų prisiskaito, musiškieji gompersistai turbūt sąjungiečiams pataria gyventi broliškoj vienybėj su musiškais republikoniškais demokratais, kad sykiu muilinti visuomenei akis ir traukti iš jų milijonų susikrovimui dolerius. Ačiū ir už tą patarimą, marksistai niekad neprisidės prie gompersitų, nes savo svarbiausiu principu skaito ne klesų sugyvenimą, bet klesų kovą.

* * *
«Tėvynės» N16 A. Žagaras gana nuosekliai ir plačiai rašo apie «katizmo filozofiją, referendumą, politiką ir liaudį», išrodydamas mūsų republikoniškųjų demokratų tendenciją ir jos pasekmes. Tarp kitko rašo:

«K. Dzukas dreba,— bijosi, kad referendumas neišpauktų lietuvių nors iki seimui, kur turės bent progą Vidiką pragrįsti nuo redaktorystės, kaip jiems negeistina ypatą. Mat pastarasis «dievą» mažąja raide rašo ir referendumo nekritikuoja. Vidikas jau seniai Dzuko gerklėj kaulu stovi ir nėra ko stebėtis, jog literatūros komitetas iš kalno į kovą rengiasi,— bijo, kad Vidikas ir ant kitų metų neužsiliktų. Dieve padėk! O mes užtikriname, kad referendumas lietuvių neišpjaus ir blėdies netaneš.

«Mes norėtume žinoti, kodėl Dzukas taip rupinasi apie referendumą? Ar gi čia nėra tokių susivienijimų, kur dar nevartoja referendumo? Berots, S L.R.K.A. «gerai» tvarkosi. Kur—kur, o ten tai ir rasite daugiausiai analfabetų... Ten plati dirva skleisti apšvietą, nuo A B C pradėjus. O gal Dzukas misijonierium stojosi? Jei taip, tad nėra ko ir stebėtis, kad budamas krikščioniu demokratu, per siaurą politikos langelį pradėjo mokyti socialistiškų pedagogus anti-referendinio katekizmo».

Tiesą sako A. Žagaras ir toliaus, kad priezasčia tos baimės prieš referendumą yra vadovu politikavimas, t. y. noras būti visagalingais vadovais, nes juk ir ambasada Paryžiuje gatava... Ir ant galų sako:

«Norint, kad būtų laisvas darbas kultūros dirvoj, reikia greičiausiai baigti su nepadoriais politikieriais. Pakol tokie elementai, įsižaboję lietuvišką visuomenę, jodinės ant jos sprando, patol negalima bus matyti progreso lietuviškame judėjime. Čia ir pasirodo, kad referendumas svarbesnis už Susivienijimo kasą, kurios dalį gali socialistai paimti».

Hm, socialistams nerupi SLA. kasa, tik rupi, kad ta kasa priklausytų žmonėms, kurie ją sutvėrė, o ne sauvaliams

biurokratams, kurie bando užrišti žmonėms burnas ir akis, kad tylėtų ir nematytų ką jie daro.

Už straipsnį A. Žagarui, ištikro verta tarti ačiū.

* * *
«Vien, Liet» N16, koks ten p. šventasis Kernazas labai nuogąstauja, kam «Lietuva» užsimanė patirti savo skaitytojų nuomonę, ko laikraščiu reikia, ir su baimė klausia, ar ištikrųjų «Lietuva» norės būti organu nuo dugno gyventojų— t. y. žemiausių visuomenės sluoksnių— liaudies? Šventasis Kernazas turbūt labai neapkenčia tų gyventojų «nuo dugno», jeigu taip nuogąstauja ir pataria «Lietuvai» liktiesi tokia, kokia ji yra, nes užtenka, kad «Keleivis» ir «Kova» maudosi pelkėse iksizmo teorijos, o dar su didesniu pasipiktinimu priduria, jog jau ir «Tėvynė» ta liga užsikrėtė.

Nusiramink šventasis Kernazai, jeigu tavęs angelai nenuneš į ten, kur ištikrųjų tau vieta pritiktų— dangun tarp šventųjų— tai dar ir pats busi dėkingas «iksizmui», kad jis iš oligarchijos purvų ištrauks tuos «gyventojus nuo dugno» ir tau šventamjam Kernazui nereikės gyventi tarpe šlykščių skarmalių. Linkėtumėm p. šventamjam Kernazui susilaukti pamatyti visus lietuvių laikraščius «iksizmo» apvalytus iš «biznio» purvų.

* * *
«Keleivis» N16 priduođa dokumentus, kuriais remdama sis apskelbė, kad Susivienijimo biurokratija slėpusi atskaitą už paskutinį bertainį. Narys 13 kuopos, J.M. Jasulevičius rašo, kad atskaitą turėjęs Juozas Mikalavičius, kuomet iš kuopos narių niekas kitas neturėjęs. 51 kuopos narys A. Armonas rašo, kad kuopoj užsimokėjusių narių yra 84, o atskai tą gavo tik 8 nariai. Tokių prirodymų ir daugiau. Apie tai, beabejo, žinojo ir p. J. O. Širvydas pirma negu «Keleivis» tuos prirodymus apskelbė, bet kol jų viešai apskelbtų nematė, šaukė, kad «Keleivis» ir «Kova» meluoja. Ką dabar sakysi p. Širvyde? Kuo pavadinti p. J. O. Širvydą dabar? Tegul tą pasakys visuomenė, mes tik tą pridursime, kad šmeižimo keliu visgi neprisišlies prie Susivienijimo rindos, nes juk galingoji SLA. biurokratija nepagėlbės tikslą atsiekti, pati stovėdama ant svyruojančių pagrindų.

Įdomu taipgi, kad «Vien, Liet.» N17 patalpina V.K. R. straipsnį apie SLA. tvarką ir pajudina klausimus, kurie gana aiškiai parodo «nepapeiktiną» šeiminkivimą Susivienijime, o tie faktai verčia noroms—nenoroms pripažinti, kad S. L.A. valdybai nemalonu buvo visuomenei atskaitą parodyti.

Korespondencijos.

~~~~~  
Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinamos.

~~~~~  
DES MOINES, Ia. Męs Des Moines lietuviai, maty-

dami, kad kiekvieną dieną didinas audrų bangos, kurios daužo tą vargingą darbininkišką klesą, sumažėjus darbams tukstančiai darbininkų atsiranda ant turgaviečių, kad tenai parduoti savo spėkas, ar tai ant valandos, ar ant dienos norint ir už mažą prekę, o yra ir tokių, kurie džiaugiasi gavę padirbt kokią dieną ir tiktai už valgį, tas pats ir Des Moines, Ia. daug darbininkų vaikščioja gatvėmis nuliudę ir dejuoja, kad spėkų negali parduoti. Tokios bedarbės priverčia vargšą klausti savęs, kas do priežastis tų vargų. Dauginantis bedarbėms, dauginasi ir proletarų eilės iš visokių tautų ir rasų. Delto ir mės, nenorėdami palikti užpakalį kitų tautų, stengėmės sutverti Sąjungos kuopelę ir prisidėti nors menkas spėkas prie pastumimo tą suukų darbą tolyn. Yra liudna, kad mažai kas pažįsta vertę kovos už buvį. Pas mus lietuvų skaitlius pasiekia apie 500, bet kuopelėn susirašė devyni vyrai ir viena mergina. Vienok turime viltį, kad atėityje turėsime daugiau.

D. J. K a s p a r k a .

KENSINGTON, Ill. Noriu šiūom tarpu visuomenei pranešti apie mūsų miestuko gyvenančių darbininkų padėjimą. Gavienios laike nieko svarbesnio nebuvo veikta apart kelius syk surengtų prakalbų ir prelekcijų. Kalbant apie darbininkų padėjimą tai reikia pirmiau paminėti, kad bedarbių minia nuo Pullman Co. dirbtuvės dar nesiskirsto. Daros liudna, žiurint į tą milijoninę minią peralkelių. Policistai ir pesti ir raiti daro tvarką su palka apdauždami sudziuvusius darbininkų pakinklius. Kiekvienas rytas sustato į eiles kaip kareivius, kad užveizdai būtų geriau išsiskirti stiprius ir tvirtus dar nepakirstus nuožmaus gyvenimo. Bet užveizda retai kada išeina iš ofiso pasityčioti iš peralkelių milijoninės minios: kadangi saliuončikai su laiškais pristato į vales darbininkų. O neturint laiško nuo kokio nors geradarijo į ofisą neįleidžia nors ir butum netik kelias dienas, bet ir kelius mėnesius nevalgęs, vistiek neįeisi pasisakyti, kad noriu valgyt. Taigi negalima sakyti, kad ta mokykla per daug bloga, kadangi darbininkus paragina rupinties rytojūm ir liepia atsiminti pirmiaus ištartus žodžius. Jeigu Taftas liktų prezidentu tai dar galima būtų ir už jo sveikatą keli buteliai šnabės ištraukti. Bet dabar gi esant prezidentu tam maloningajam Taftui, netik šnabės nėra iš ko išitraukt bet tankiai gal ne vienas iš tų, kurie atidavė balsą už alaus stiklą keikiant politikierių, kuris žvėjavo balsus, su atsidusiu laižo sausa duonos plufa. Negalima sakyti, kad visi darbininkai pamatys, kad p. Taftai ir kiti kapitalistai žmonių reikalais rupinties nenori. Bet daugelis iš tų, kurie matė jaunus apiplyšusius vyrus, prašant penktuką, nors tam sykiui alkiui užgesinti nebeišdrįs garbinti reupbl. partiją su storapilviu Taftu, kuris tik savo kešenium temoka rupinties o ne žmonių reikalais.

N. A. Vilimaitis.

CHICAGO, Ill. Balandžio 2 dieną atsibuvo mėnesinis susirinkimas Susivienijimo 36 kuopos, ant kurio buvo pataisymas Susivienijimo konstitucijos. Bet galima pasakyti, kad mažai kas jos buvo pataisyta, nes ponas Balevičia turi neblo-

giausią iškalbą ir bile vieną gali greičiau susukti, taigi tokiu budu ant savo kurpaliao griečiau pervaro viską. Bet atsirado dar vienas ponas Kasputis, kuris paskino, kad konstitucija yra parašyta moksliškoje kalboje, nes tokių draugijų visur esą tokios konstitucijos, kad mažai mokytas žmogus nesuprastų, o jei nori suprasti, tai tegul apsisiviečia kaip ir mės (reiškia: Kasputis, Balevičia, Žimotas ir Damijonaitis), negali konstitucijos parašyti, kad kiekvienas galėtų suprasti.

Ką tu skaitytojau manai apie tokią, neva inteligentų kalbą? Man rodos, kad jam galvoje pradėjo giedoti gaidukai, jei jisai tokias nesuomones kalba. Velyčiau jam nueiti į pataisos namus ir ten tokias nesuomones šnekėti, bet ne 36 kuopos susirinkime.

Tokiu budu, nekurie intelektantai taip ir daro. Jeigu rašo, tai rašo, kad niekas nesuprastų, taigi matyt, kad jie ne dėl visuomenės rašo, o tik dėl savęs.

Pagal teisybę, tai Susivienijimo konstitucija yra ne vienai suprantama: vieni taip, o kiti kitaip. Matomai Susivienijimo konstitucija taip yra parašyta, kaip šventa „Biblija“, nes ir „Biblija“ žmonės supranta vienai, o kunigai kitaip. Taigi, ar negalima būtų Susivienijimo konstituciją pasiųsti šventam Tėvui, idant ją pripažintų už šventą, o jos tvėrėjus paskirtų Amerikos lietuvių misijonieriais. Taigi velyčiau, kad tas viskas išsipildytų kuoveikiausiai.

Taipgi 36 kuopoj dar vienas nepergraužas dalykas atsitiko. Kada buvo nominacijos ant Susivienijimo višinininkų, Damijonaitis gavo 27 balsus, o atskaitoj padėta 29, Živatkaukas gavo 13, atskaitoj tik 5. Taigi, kaip šitą pavadinti? Ar 36 kuopos valdybai netiktų vardas vagių šaika!

Matyt Dr. Žimontas (36 kuopos pirmininkas) nori užpelniti medelį, kaip kad Damijonaitis. Dieve padėk jam.

Ž m o g u s .

EASTON, Pa. Susirinkus gražiam bureliui lietuvių pas drg. A. Nerį, apvaikščiojimui jo dienos vestuvių, Balandžio 15 dieną, maloniai besikalbant ir pasiriamiant „Atsiliepiu L. Socijalistų Partijos C. K.“ t. Ipusiu „Kovos“ 15 num., sumatyta paaukauti keliatą centų vedimui Vinco bylos.

Pripažindami tiesą, neturime likti kurti, sukraust kaip galint su aukomis dėl to įtekmingo veikėjo. Jeigu pripažįstame darbininkišką judėjimą, jeigu atviromis akimis žiurėsime į progresą, jeigu dar ir toliaus mislijame egzistuoti gyvenime, neapleiskime to draugo, kuris kenčia dėl mūsų visų, pasiskubinkime su aukomis, ypač jeigu matome, kad dar yra viltis pagelbėti. Aukaudami po keletą centų, mės nieko neatjausime, bet galime daug nuveikti.

Tardamas širdingą ačių draugams už aukas, paduodu aukavusių vardus:

V. Stankus, A. Nėris, V. Nėrienė, F. Laurynaitis— po 50c.
J. Meškauckas, J. Garnis, M. Stankus, Vyturis, F. Vyturis, J. Pušinas, Nosov, S. Kulaitis, A. Matonis, P. Žukauskas, S. Matonis, F. Usas, V. Masulevičia, F. Masulevičia, J. Jankauskas— po 25c. ir J. Čiarka 10c. Viso suaukauta \$5 85.

Pinigus šiūnčiu ant „Kovos“ redaktoriaus vardo, kuris teiks paduoti aukas minčtam veikėjui.

F. L a u r y n a i t i s .

SAJUNGOS REIKALAI.

Pasekmės «V» ir «VI» Referendumų.

Referendum «V». Kad LSS. VI Susivažiavimas turi įvykti 1911 metais priimtas.

Amendmentai linkui laiko. Dauguma balsų nutarta, kad VI Susivažiavimas turi įvykti 1—4 July (Liepos) 1911m.

Amendmentai linkui vietos. Dauguma balsų nutarta, kad VI Susivažiavimas turi atsibūti *New York, N. Y.*

Referendum «VI». Kad Sąjungos apmokami viršininkai būtų renkami kaip pirmiau, priimtas.

Kitame «Kovos» numeryje tilps visos smulkmenos.

28, IV. 11.

LSS. Centro Sekr. *A. Purvis.*

Atyda! visos L. S. Sąjungos.

Kaip matote iš «V» referendumo pasekmių, tai VI Susivažiavimas nutartas šįmet laikyti. Laiko nedaug teliko, vienok darbo dar daug reikės atlikti. Vienas iš tokių darbų yra kuopų prisirengimas prie susivažiavimo. Kuopos dabar turi savo susirinkimuose apkalbėti ir nutarti įnešimus susivažiavimui. Kuopų sekretoriai kiekvieną įnešimą turi parašyti ant *atskiros popieros* ir prisiųsti Centro Sekretoriui pirmiau susivažiavimo apie porą savaitių. Geistina taipgi, kad kuopos prisiųstą drauge ir įnešimų kopijas, kuomi suėdytų daug darbo C.Sekretoriui.

Visi įnešimai ant atskirų popierių todėl reikia rašyti, kad kiekvienas įnešimas eis į tam-tikrą skyrių. Jeigu ant vienos popieros surašyta keletas įnešimų, tai tą popierą negalima pridėti prie visų skyrių, paskirstyti jų taipgi negalima, nes ant vienos popieros visi surašyta, o popierą juk nepelėšysi. Įnešimai todėl anksčiau turi būti prisiųsti, kad juos iškalno reikia sutvarkyti.

Tai gi, draugai, prie darbo!

NB. Įnešimus siųskite tuo adresu: 1815 E. Mayamensing av., Philadelphia, Pa.

28 IV, 11.

LSS. Centro Sekr. *A. Purvis.*

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 6.

LSS. 116 kuopa, savo laikytame susirinkime, 1 d. Sausio š. m., po visapusiškam apsvaistymui nutarė paduoti P.K-tui įnešimą:

- 1) «Kovos» ad-ja turi išleisti prenumeratos kortas už 25c kiekvieną (P.K-tas tur nutart ilgumą siuntimo laiko už 25c);
- 2) Prenumeratos kortos parsiduoda kiekvienam, kuris perka jų nemažiau, kaip už vieną dol., sumokant pinigus iškalno.

Motyvas: Mums rodosi tas dalykas gana praktišku netik pakėlime «Kovos» finansiskai, bet taipgi ir iš atžvilgio praplatinimo tarpe lietuvių.*)

Varde 116 kuopos *Jonas Martinkaitis.*

Detroit, Mich. 18 I. 11.

Paremiu įnešimą ir papildau:

- 1) Už 1 korčiukę (25c) tur būt siunčiama «K.» 6 savaites;
- 2) Pirkėjams korčiukės duodamos penkios už dolerį;
- 3) Atnaujinti prenumeratą su korčiukėmis negalima.

New York City 8 III, 11. P.K-to Narys *M.M. Račiulė.*

Paremiu įnešimą ir sutinku su drg. Račiutės 1 ir 3 papildymais. Su 2 ru dap. nesutinku, nes duodant 5 korčiukes už vieną dolerį mes numažinam «K.» prenumeratos kainą, o ta padaryti P. K-tas, man rodos, nėra kompetentišku.

Waterbury, Conn. 10 III, 11. P.K-to narys *J.S. Prūsėlaitis.*

- 1) Pritariu 116 kp. įnešimui, nes tik tokiu būdu labiau ga-

*) Įnešimas performuluotas.

A. Purvis.

lima išplatinti «Kovą» tarpe lietuvių darbininkų ir drauge supažindinti su soc. mokslu ir pakelti klesinį susipratimą.

2) Duodant 5 korčiukes už \$1.00 Sąjunga neturės nuostolio, nes nereikės niekam nuošimčių duoti, ir tokiu būdu platinsis «Kova» ir daugiu pinigų antsyk pribus.

E.Pittsburg, Pa. 25 III. 11.

„ „ *B.K. Kondratavičius.*

Reiškia, 116 kp. įnešimas su drg. Račiutės papildymais, priimtas P.K-to didžiūmos.

LSS. Centro Sekretorius *Aug. Purvis.*

Philad'a, Pa. 27 IV, 11.

Lietuviai Socialist Partyjo.

Kiek matosi iš sąjungiečių atsiliepimų klausime susivienijimo LSS. su Socialist Party, daugelis, klaidingai manydami, prieštarauja tam susivienijimui, nurodydami kliūtis, kurios neleisiančios sugyventi su anglais. Linkui tų kliučių, aš čia ir noriu pabriežti kelis žodžius.

Rockford, Ill. mieste yra susiorganizavus socialistų kuopa, kuri priklauso ne LSS, bet Soc Party'jai, vadindamasi «Socialist Party Lithuanian Branch». Anaiptol ne visos kuopos nariams yra raikalinga žinoti anglų kalbą, kad žinoti partijos bėgantį veikimą. O tai štai kokiū būdu: LSP. Skyrius turi išsirikęs komitetą, kurį mes vadiname «centru»; tas komitetas tur susidėti iš pažįstančių anglų kalbą narių, nes jie tur dalyvauti anglų susirinkimuose ir Partijos nutarimus ar reikalus raportuoja (perduoda) LSPS. susirinkimui, kuris atsibuna visiems suprantamoj lietuviškoj kalboj. Nieks nedraudžia anglams dalyvauti mūsų skyriaus susirinkimuose, nieks neverčia mūsų skyriaus narius dalyvauti anglų Soc. mitinguose, nors tie dalyvavimai esti, bet tai iš liuso noro, kad matyti vieni kitų veikimą.

Skaitome lietuviškus socialistiškus laikraščius, daugiausiai «Kovą», kas supranta kitų kalbu socialistiškus laikraščius gali skaityti— nieks nedraudžia, nėgi nieks neverčia. Turime įsitaisę ir knygną, kur knygos daugiausiai iš „Kovos“ administracijos nupirktos. Susirinkimus ir knygną turime toj pačioj svetainėje, kur ir kitų tautų socialistai laiko susirinkimus ir turi knygnus. Ir čia matome, jog nėra jokių keblumų ar kliučių, bet kaip tik priešingai. Tame solidariškame įvairių tautų socialistų veikime, mes tik ir matome nuoseklų išpildymą tarptautinio socializmo principų.

Mums socialistams šioj šalyj yra svarbiausiu rinkimui socialistų į valdybas, kadangi tik tuo pasekmingiausiai galima čionais atsiekti savo siekj— paėmimą valdžios į liaudies rankas. Čionais kitokiomis priemonėmis socialistiškos revoliucijos nebus galima iššaukti, todėl kiekvieno socialisto pareiga yra bendrai susivienijus veikti pagal taktiką šalies socialistų partijos, o ne kiekviena tauta savaip.

J. Raškevičius.

Žodis LSS. 140-tai kuopai.

Brangūs Draugai! Negalėdamas užganėdinti jūsų linkui susirinkimų bei išrinkimo mėnesinių duoklių, o taipgi ir aš neužganėdintas iš vardo, kurį jūs, draugai man davėtė, pavadindami mane «caruku», tariu žodį į jus, draugai, ir meldžiu

paliuosuoti mane nuo mano užimamos vietos, nes galbut aš jums neatsakantis, nežinau.

Meldžiu man atleisti, nes nuo pradžios, kaip tik kuopa susitvėrė paskyrėte man vietą, kurią ir iki šiol dar tebeužimu, gal kuomi—nors draugams prasižengiau. Nežinau, draugai, priežasties, dėl kurios mane vadinate «caruku», gal but, draugai, kad aš norėjau atsakyti savo užimamai vietai, kad aš norėjau išpildyti organizacijos dalykus, galbut kad aš aplaikęs balsavimo blankas, šaukiau susirinkimą, galbut, kad rinkau mėnesines duokles, valkiodamasis nuo vienos grįčios prie kitos, ar dėlto, draugai, man davėtė vardą «caruko» Galbut delto, kad aš norėjau patarnaut, kaip jums taip ir visai Sąjungai, jei taip tad «ačiu» draugams.

Todėl meldžiu draugų paliuosuoti mane nuo mano užimamos vietos, ir toks vardas nešioti man socialistui netinka. Paskutinį sykį patarnauju jums, draugai, pasiūsdamas duokles už Gegužio mėnesį!

Su sociališkais linkėjimais Prot, ir Fin. Rūšt.

J. Jančaitis.

Iš draugų pusės toks pravardžiavimas, nors jis ir būtų tik juokavimu, yra papeiktinu. Red,

Illinojaus rajono reikaluose.

Kelis sykius buvo pakeltas per org. «Kova» užmanymas, kad dėlei parankesnio veikimo perskelti Ill. rajoną į dvi dali. Bet kiek sykiu tas užmanymas buvo pakeltas, tiek sykių tik užmanymu ir tepasiliko. Niekas į tą užmanymą atydos neatkreipė.

Ben man atrodo, jeigu Ill. rajonas nepasidalys į dvi dali, tai ir vėl ramiai sau miegos be jokios konferencijos, ir be jokio apkalbėjimo platesniam veikimui. Padėkime, jeigu būtų konferencija St Louis Ill., tai Chicagos kuopų atstovam rengiantės į konferenciją reik, išleisti vien už tikieta daugiau kaip \$10.00. O kadangi Chicagoy randas net aštuonios LSS kuopos ir jeigu jos visos siųstų tik po vieną atstovą tai ir tai jau lėsuotų apie \$100.00, kas Chicagoje laikant konferenciją neišeitų nei \$5.00. Tai matomas dalykas, kad perkėlimas Ill. rajono butinai reikalingas. Antrą padėkime, kaip apie Chicagą, kur tosios 8 LSS kuopos randas, jeigu būtų svarbių reikalų, dėlei kurių reikėtų rajono konferenciją šaukti, tai į dvi savaitės laiko lengvai galima būtų sušaukti konferenciją. Ir tuomet galėtume sušaukti tris arba ir daugiau sykių į metus, dėlei apkalbėjimo svarbesnių reikalų ir dėlei išdirbimo platformos veikimo.

Man rodos, kad ne kitaip yra ir pas jus, kaip tai, Pana, Ill., Springfield, Spring Valey, St Louis Ill. ir kiti, katrie arčiau prie virš paminėtų miestukų randasi. Jau būtų laikas šaukti konferenciją ir pradėt rengties prie josios. Jau ir taip praleidome metus laiko be jokios Ill. rajono konferen. Todėl, pakeldamas šį klausimą, klausu, ar ne parankiau būtų į dvi vieti sušaukti konferenciją apie pabaigą geguž m. '11, ar bent apie biržel. m. '11.

Skubėkime apkalbėti tą taip svarbų reikalą dar pirm susivaziavimo Sąjungos.

N. A. Vilimaitis.

Laiškai į Administraciją.

Gerbiamoji «Kovos» administracija:— širdingai tariu ačiū už tai, kad siuntinėjote man «Kovą» be pertraukos. Jau daug laiko praėjo, kaip ketinu užsimokėti prenumeratą, bet dėl vargingo medžiagiško padėjimo, nusitęsiau net iki dabar. Bet tikiu, kad nepyksite už tai.

„Kova“— tai vienatinis laikraštis, kuris taip drąsiai stoja už nuskriaustus ir nurodinėja visas netesybes mūsų išnaudotojų. Todėl, ją skaitydamas daug naujų minčių atrandu; net pradėjau suprasti: iškur man tie vargai? Kodėl turtingieji laimingi? Bet aš esu priverstas sunkiai dirbti, skurs ti ir už tą sunkų darbą niekas man neužmoka. Tad tokius laikraščius skaitydamas, kaip „Kova“, galima suprasti, iškur tas viskas ateina.

Linkiu geros, geros kloties veikiatiems draugams.

K. B a r a u s k a s, Nashua, N. H.

II.

Gerbiamas drauge:— Nuoširdžiai veliju jums geros kloties darbuoties laisvoj šalyj ir skelbti po tamsias darbininkų minias socializmo mokslą, kad prikelt iš miego darbininkų minią ir stoti į kovą prieš žiaurų surėdymą ir skriaudą.

Draugiškai T. S a r a p a s, Waterbury, Conn.

III.

Gerbiamoji «Kovos» administracija:— Patėmijau rengiamą Pirmos Gegužės „Kovos“ numirį išleisti papuoštą, kaip vargdienių darbininkų šventės.

Džiaugiuosi iš tol! Ir maloniai prisidedu nors ir mažą dovanėlę, sušėlpimui mūsų šviesos sesutės „Kovos“. Norėčiau, kad greičiau galėtume mėg nuo savo akių nuplėšti tamsybės ukus ir išsiliuosuti iš kapitalistiško jungo. Tam tikslui skiriu \$1 00.

M. R a i n i u t ė.

Sąjungiečių atydai.

Ateina daug laiškų Administracijon su užklausimais apie agitacijos (propagandos) lapelius. Šiuom syk pranešame, jog 1ma LSS. kuopa išleido labai puikius propagandos lapelius — *Atiras laiškas lietuviai darbininkui*. Kuopos ar pavieniai draugai, norintieji platinti propagandą tarpe lietuvių-darbininkų, gali reikalauti iš «Kovos» Administracijos. 100 tų lapelių su prisiuntimu prekioja 50 centų. Užsakant nedaugiaus kaip už vieną dolerį, gali siųsti 1c krasos ženkleliais. «Kovos» Adm.

Aukos kalinui N. N.

Detroit, Mich. 116 kp. LSS. surinkta per prakalbas 8 d. Ba landžio š. m. \$2.60. Pavieniai draugai aukavo šie: M. Kupčinskis 50c, K. Bataitis 50c, F. Šingžda, S. Šingžda, A. Murauskas, S. Martinkevičia ir S. Urbantas po 25c. Viso aukų \$4.85.

J. Martinkevičia.

Naudokites visi dabar per 15 dienų.

Duodu savo agentams visokius tavorus dar pigiau, negu pusė

prekės. Kas pirks už \$5.00, duodu \$12.00 vertės, kas ims už \$ 10, duodu \$25.00 ir taip toliau. Dėl atsakymo įdėkite už 2 c. markę. Katalogai dykai. Prisiųskit \$1.00 aplaikysit visko kas jums bus tik reikalinga. Jei netinka sugrąžinkit. Reikalauju agentų. Atsišaukit adresu: **J. M. Brown, Box 765, Williamstown, Mass.**

Springfield, Ill. LSS. 29 kuopos atyda.

LSS. 19 kuopos susirinkimai iki šioliai atsibudavo 3-čia nedėlidienį kiekvieno mėnesio 2-ra valandą po pusiaudieniui salėje Fortunes 226 S. 5 th str. O dabar susirinkimai bus laikomi kitoje svetainėje po N. 220½ So. 6 th str, 10 valanda iš ryto taipgi 3-čia nedėlidienį kiekviono mėnesio.

Sekr. N. Černiauskas.

Sugaukite vagį.

Kovo 23 dieną š. m. Jonas Gulbin, apvogęs nežine kur pabėgo. Pavogė \$57.00, rausvą žiponą su tamsiais ruožais vertės \$10.00, žalsvą overkotą su tamsiais ruožais vertės \$27.00. Vogėjas pacina Kauno gub., Šiaulių pav., Papilės parapijos ir miestelio. 10 metų kaip Amerikoje. Jo išveizda 5 pėdų 7 colių augščio, apskrito išblyškusio veido, plaukai geltoni, ūsai rusvi. Kas tokį patėmys ir duos man žinią, gaus \$5.00 dovanų.

P. S. Varantas išimtas ant visos Suvienytų Valst. ir Kanados. Jonas Daunis, 36 Marrimac St. Rochester, N. Y. (6T)

Teatrliškų Kuopų, Draugijų ir Draugų Atydžiai.

Neužilga išeis iš spaudos garsi Maksimo Gorkio DRAMA **"Ant Dugno"** IV aktuose

Šiam veikalui sulošti reikia 17 ypatų (12 vyrų ir 5 moterų). Knygelė susidės iš 100 su viršum puslapių. Tilps joje gaidos gražios dainos «Saulė teka, nusileidžia, O kalėjime tamsu». Kaina bus 35 c. Užsisakant iš kalno, galima gauti pilnas kompletas t y. 18 knygų, už \$5.00; tokiu budu viena kninga apsieis 27 c. Kadangi spausdinsiu labai aprubežiuotą skaitlių egzempliorių, tad malonėkite užsisakyti ilgai nelaukdami.

Užsakymus ir piningus siųskite šiuo adresu: **V. K RAČKAUSKAS, 1401 N. Main ave., Scranton, Pa.**

Visiems žinotina.

Užlaikau visokių knygų, galite nusipirkti, kokių tik norite. Užrašau sekančius laikraščius: «Kovą», «Keleivį», «Laisvę», «Byrutę» ir «Aidą». Tris minėtus, «Laisvę», «Keleivį» ir «Kovą» kas užsirašysite ant metų ir prisiųssite pinigų, tai aš duodu dovanų laikraštį «Byrutę» ant pusės metų.

«Kova», organas Liet. Soc. Sąjungos, yra pašvęsta vien tik darbininkų reikalams. Užsirašykite!

Bet kokiame reikale visada rašykite laišką. Narėdami gaut atsakymą. Įdėkite už 2 c, stampą. Siųsdami pinigų visada uždėkite tokį adresą:

V.V. Strygas, P. O. Box 143 Pittston, Pa.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socialistiškas rėželis su globu, broliškai sveikiniančios dvi rankos arba su svyrturiu ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c. Socialistiški ženkleliai visokių gatunki: paprastai—preke 5c, paausnoti—25c; daugiaus imantiems nuleidžiamas nuolimitis. Reikalaudami sluskit pinigų krušos ženkleliais arba Money Orderiu. ☐ «Kovos» Administracija.

FARMOS! FARMOS!

Štai puiki proga įgyti Farmą! Žemė apgyventa 61 lietuvių fermerių. Šioj kolonijoj lietuviai turi suorganizavę Ukišką Draugystę palengvinimui ukininkavimo ir apdirbimui lauko, taipgi susiŝelpia laike ligos. Ši lietuvių kolonija randasi Lake Maisan paviete, Michigan valstijoj, vakariniame krašte palei ežerą Michigan prie pramoningų miestų ir miestelių; tarpe 4 gelžkelių, tarpais gražus tyro vandens upeliai ir žuvingi ežerėliai. Turime toje apie linkėje pardavimui tūkstantį (1000) farmų, geros, derlingos žemės; ir pigios, geros žemės visokiems javams, daržovėms, sodams ir pievoms; pienininkystei, galvijų ir paukščių auginimui. Paroduodame pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Gali pasirinkti kas kiek žemės nori. Prekė nuo \$10,00 iki \$25,00 už akrą. Norinti pirkti kreipkitės adresu:

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake Co., Michigan.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS

"RANKPELNIS"

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanlojoj. Eina kas 2 savaiti. "RANKPELNIS" stovedamas ant darbinikiškųjų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinlas apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. "RANKPELNYJE" tilpsta apart žinių ir moksliški straipsniai, apyskios, statistikos ir t. t. In šitą skyrių rašo įžymesneleje Europos lietuvių rašejai. "RANKPELNIŲ" kaina: metam \$1.00 pusei metų 50c, trims mėn. 25c. Pinigus ir laiškų reikla slusiti šiuo adresu:

"Rankpelnis" Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaudamas numerio pažidėti įdėkite stampą už 2c.

* NAMINE MOKYKLA

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta)..... \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio ..... 15c.
Naujas Būdas mokintis rašyti be mokinio ..... 10c.
Aritmetika mokinimuisi rokundų su pav. (apdaryta).... 35c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:

P. Mikolainis
Box 62 * New York City

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persidimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija). Lalvai plaukloja kas dvi savaites
8¼ d. į Rotterdamą III kl. \$31.00
11¼ d. į Liepoją III kl. \$35.00

Reikalaujant smulkesnių informacijų, kreipkitės prie vyriausio perdūtino laivų Linijos:

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

Feeling "Fit" Every Day

Influenzos arba imedies užpuolimai naktimis arba kosulys ir diegimai jūsu raumnyse iš nusidirbimo, nepaguldys jus, jeigu turėsit

Dr. Richter'io Pain-Expelleri

savo namuose ir tuojaus imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkis pamėgdžiotų vaistų.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York
Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukletėjimo. 25c. ir 50c.

Garsinkities "KOVOJE"

DIDELIS Laikrodžių pardavimas

Mes nuopirkome bankruto išpardavinėjime už 30c pigiau ant kiekvieno dolerio daugybę laikrodžių, iš kurių gana daug jau pardavėme. Vienok dar turime nemažai ir norime išparduoti, todėl bėgyje 30 dienų pasiūlyme už nužemintas prekes:

Vyriškas arba moteriškas plono modelio American laikrodžius, užsakomas ir nustatomas be rakto, dubultvalais lukštais, gražiai graviruotas ir auksu aptrauktas, teisingai rodantis laiką, garantuotas ant 20 metų. Kaip kur parduodamas už 10 arba 15 dol. Mūsų prekė tikrai \$3.75.

Vyriškas ar moteriškas American laikrodžius, užtraukiamas ir nustatomas be rakto, garantuojamas lukštų paauksinimas ir gerumas mechanizmo. Garantuotas 20 metų ir parduodamas kaip kur už 15 ir 20 dol. Mūsų prekė tikrai \$5.75.

Vyriškas ar moteriškas Elgin laikrodžius, užsakomas ir nustatomas be rakto. Garantuotas paauksinimas. Mechanizmas garsiosios Elgin arba Waltham sistemos. Garantuojamas 20 metų ir parduodamas kaip kur už 20 ir 25 dol. Mūsų prekė tikrai \$8.99.

KAIP ORDERIS PASIŪSTI: Pažymėkite ar norite vyrišką ar moterišką laikrodį. Pažymėkite krasos stoties ir ekspreso eliso vardus ir parašykite aiškiai savo vardą. JEI JUS PRISIŪSITE PINIGUS SU ORDERIU, mes duosime jums dykai vieną gražų žiedą ir siuntimo lėšas apmokėsimė. VIENAS LAIKRODIS DYKAI jei jus perkate šešis laikrodžius. Jei pirksite šešis laikrodžius įvairių prekių, mes duosime jums vieną laikrodį dykai vidutiniškos sulyginus prekes.

Visi neapmokėti iškalno laikrodžiai bus pasiųsti C.O.D. ir ekspreso lėšas turės apmokėti prieš mėsas. Jei laikrodžius nepatiks, tai galite grąžinti. Mes apmokėsime vienas lėšas. Mes imame atsa komybę ant savęs. Duodamas gražus rėželis su kiekvienu laikrodžiu. Geriausias pasiūlymas! **Holland & Co. Dept. 812 Chicago, ILL** Didžiausi Amerikoje laikrodžių krantuvė.

50,000 KNYGU

Vysai Dykai

Kožnas vyras be atidėlioma tur pareikalauti vieną iš tu stebuklingu knygu. Vyrai, katrie žada apsivesti —vyrai ligoti—vyrai, katrie pasigėrė per miera, katrie pareidava namo vielai ir katrie pervirsi dave sau valię—vyrai silpni, nervuoti ir katrie prastoji sava sveikata—vyrai, katrie negabė pri darba ir katrie negalė naudoti pilnai linksnuma gamtos—vysi tie vyrai tur pareikalauti vieną iš tu dykai duotu knygu. Ta knyga pasakis kaip vyrai naikin sava sveikata, kaip jie užsikrėta ligoms ir kaip jie gal pilnai sugražinti sava sveikata, stipruma ir energiškuma į trumpa laika ir su mažais kaštais. Jeigu nori buti vyras tarp vyru ta knyga

pasakis kaip gali tą pasėkti.

Ta dykai gauta knyga yra vertės \$10.00 kožnam serganciam vyru.

nas, nevedes arba apsivedes, ligotas arba sveikas tur žinoti. Ne naikinkiet sava sunkei uždyrbtus pinigus, mokedami už nekingas, bevertės vaistus ikikolaik neparskaitistė tą knyga vysai. Knyga ta užcedys jums daug doleriu ir pasakis kaip galite stotis tvirtu ir resnu vyru. Atmink į tą, jog ta knyga yra siusta jums vysai dykai. Mes užmokam ir už paezta. Nekokie varda medikališka arba daktariška nera ant konverto. Ne vienas nežinos kas tas yra tyk jus. Išrašikiet sava varda ir pavarde ir adresa aiškei idėkiet ta dikini kupona ir prisiuskiet mums o gauste tą knyga.

SIUSK ŠITA KUPONA ŠENDENA.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 403, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill.

Godotinasai Tamista: Aš esu užinteresuotas Tamistas prižadeimu siusti Vysai Dykai Knyga, meldziu prisiuti man viena vysai dykai.

Vardas ir pavardė.....
Adresas..... Steitas.....

DYKAI REVOLVERIAI, SKUSTUVAI, BRANGUMYNAI IR KITI DALYKAI. NEBUTAS PASIŪLYMAS! :: ::

Norėdami parduoti mūsų sąkrovoje esančius žinomus American laikrodžius, mes bėgyje tikrai 30 dienų duosime DYKAI prie kiekvieno laikrodžio: 1 gražų 5 dol. plieninį revolverį; 1 plačial pažįstamą Cut ter 2 dol. vertės skustuva; 1 geriausios vertės iš erklio odos skustuvo pustimo diržą 1 dol. vertės; 1 dvyliką auksuotą rėželį vert. 50c; pora knypkių su akmenimis dėl rankovių vertės 25c; puikią kak. laraiščiui spilką 25c vertės; 1 eeta apykaklės guzikų 10c vertės. Viskas tas gražias dovanas (vieo labo už \$9.35) siunčiame UŽ DYKĄ su kiekvienu vyrišku arba moterišku laikrodžiu. Laikrodžius yra su naujausios ir geriausios sistemos mechanizmu, GARANTUOJAMAS 20 METŲ, užsakomas ir nustatomas be rakto, vėliausio įtaisymo, teisingai rodantis laiką. Lukštai auksuoti ir dašliai pagražinti. Laikrodžius vertas 15 dol., bet mes prisiūsimė jį ir VISAS dovanas kiekvienam C.O.D. siuntiniu už 5.95 dėl liuso išgėzeminavimo. Jegu jums viskas patiks, tada sumokėsite ekspreso agentui \$5.95 ir per siuntimo lėšas ir laikrodžius su visomis dovanomis bus Jūsų. Jei nepatiktų, tuomet sugražintumet ekspreso agentui. Jums nepreklus nė centas pamatyti tuos stebuklingus daiktus, MĖS IMAME VISĄ ATSAKOMYBĘ ANT SAVĖS. Jeigu prisiūcliate \$5.95 drauge su orderiu, tada mes sumokėsime ekspreso lėšas ir duosime EXTRA dovaną, 1 dol. vertės galastuvą. **SPECIAL!** Vienas laikrodžius su visomis dovanomis dykai, jei pirksite šešis laikrodžius už \$35.00. Praneškiet ar norite vyrišką ar moterišką laikrodį. Atminkiet, jog proga yra tik per 30 dienų. Užsakikiet šandien! :: :: :: ::

CARROLL CUTLER & Co. 416. Manhattan Bldg., Chicago, ILL.

ŽEMAITES RAŠTAI

Antra pataisyta laida leidžiama prenumeratos keliu. Prenumerata#1

Prenumeratos rinkėjai: M. M. Račiūtė, M. Gruzinskiūtė, K. Vilaniškis, S. V. Bakanauskas, M. K. Virbalas, L. Griškėtas, T. S. Rubikas, P. J. Babilas, J. Šukys, A. Matjošaitis, I. B. Bronušas, V. Kairys, F. Kušleika ir J. Juodžiukynas. Dėkingas busiu, jei dar kas parinks prenumeratą.

A. ZYMONTAS 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Naujas darbininkiškas laikraštis.

Nuog Pirmos dienos Gegužio 1911 m., pradės eiti į du mėnesiu kartą žiurnalas vardu: «LAISVOJI ŽMONIJA». Kaina mėtamams 50 centų.

«Laisv. Žm.» eis knygos formate 20 puslapių. «L. Ž.» talpins raštus geriausių draugijinių veikėjų ir rovolincijonierių. Pasirūpinkiet užsiprenumeruoti, idant apturėti gegužinį numerį pašvęstą darbininkų šventei.

Pinigus siuskiet Money Order, adresuodami: «Laisvoji Žmonija», 1613 So. Halsted St. Chicago, Ill.